

GORIŠKA KNJIŽNICA

GORIŠKA LJUBLJANA

Per 1015/2007

10029045,2

COBISS o

GLASILO PRIJATELJEV SVETE GORE

Leto XII • številka 2 • avgust 2007

23.10.2007 11:10
0,111kg
13178

1101 SLOVENIJA
LJUBLJANA
***0,3300 EUR/DV20%**0,0550

1
GORIŠKA KNJIŽNICA
TRG EDVARDA KARDELJA 4

5000 NOVA GORICA

290 let kronanja milostne podobe
100 let razglasitve bazilike

Izdaja:
Frančiškanski samostan Sveta
Gora, 5250 Solkan

v sodelovanju
z založbo *Brat Frančišek*

Ureja:
p. Bernard Goličnik
p. Stane Zore
p. Pavel Krajnik

Odgovorni urednik:
p. Bernard Goličnik

Lektoriranje:
Urška Ščuka
Katarina Vuga

Oblikovanje:
br. Dragan Vampola

Tisk:
Tiskarna Pleško, Ljubljana

Izhaja s cerkvenim dovoljenjem
v 6.000 izvodih

Fotografije so prispevali:
pater Bernard: naslovnica, 3, 11,
14, 16, 54, 55;
Zavadlav-Pavšič: 4, 9, 10, 12, 13,
22, 25, zadnja;
Noviciat: 6, 7, 8;
Arhiv: 19, 20, 28;
Oliver Povšič: 45, 46, 47;

4

290-letnica kronanja

100. obletnica
bazilike

12

13

Spominska soba
Urške Ferligoj

23

290-letnica kronanja

- 11 Koncert: Cerkveni letni časi
Velikonočni pirhi
- 14 Darovali so za romarski dom in cružinski center
- 15 Spominska medalja
- 16 Dobrodelni koncert za obnovo romarskega doma
- 18 Rodbina Ferligoj na Sveti Gori in v Grgarju
Skupine, ki so bivale in se duhovno krepile v domu T
- 19 Solkanska pokopališka cerkev
- 20 Zahvala: Predraga Gospa Svetogorska Kraljica
- 21 Molitveno premišljevanje Božje besede
- 22 Manjše sestre Marije Brezmadežne na Sveti Gori
- 26 Pozdravljena Kraljica Svetogorska
- 27 Spominjamo se: Peter Flander
- 28 Razstava Svetega pisma na Sveti Gori
- 30 Sveta Gora v luči Črniške kronike med I. sv. vojno
- 33 Himna Svetogorski Kraljici
- 34 Dnevnik patra Paolina Bassettija
- 43 Svetogorska kraljica v bitki na Sutjeski
- 45 Romanje po poti treh svetišč
- 48 Iz svetogorske zgodovine
- 50 Srečko: Mar ne bo nihče ukazoval
- 52 Prošnje in zahvale
- 53 Prišli so na Sveto Goro
- 55 Dobro je vedeti

Spoštovani prijatelji Svete Gore

Že 2. nicejski koncil (l. 787) je vneto priporočal čiščenje svetih podob našega Gospoda, Boga in Zveličarja Jezusa Kristusa, podobe Gospe, prečiste in presvete Božje Matere, svetih angelov, vseh svetnikov in pravičnikov. Cerkveni nauk uči, da ne izkazujemo spoštovanja in čiščenja podobi sami, temveč tistemu, katerega podoba predstavlja. Pogosto so milostne podobe velike umetnine. Ker pa razodevajo globoko duhovnost, njih namen ni v nas prebujati prvenstveno estetsko doživljanje in občudovanje, marveč nas uvajajo v skrivnost, kot izraz Božje milosti in lepote, ki prihaja od Boga in se k njemu vrača (RO 1394).

Ob 290. obletnici kronanja se naše oči z zaupanjem ozirajo na milostno podobo Svetogorske Kraljice. Koliko človeških oči je proseče zrlo v to Marijino podobo, ve le ona, ki materinsko sprejme vsakogar, tako kot pravi molitev sv. Bernarda: »Še nikoli ni bilo slišati, da bi Ti koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal in se tvoji prošnji priporočal...« O tem pričajo mnoge votivne podobe kot znamenje zahvale za uslišanje prejete milosti. Papež Pij X. je v svojem odloku imenovanje svetogorske cerkve za manjšo baziliko zapisal: »V to nas je prepričala tako starodavnost tega svetišča kakor tudi trume vernikov, ki se vsako leto kot romarji v ogromnem številu zatekajo po pomoč k blaženi Devici Mariji.«

S kakšnim ponosom in veseljem je ljudstvo kronalo svojo Svetogorsko Kraljico

in jo pozneje kot begunko spremljalo nazaj na Sveto Goro, povedo številke udeležencev, ki si jih danes niti zamisliti ne moremo. Zrenje podobe Matere Božje omogoča molitev in spodbuja hvalnico Bogu zaradi čudovite milosti, delujoče v njegovi materi Mariji. Koncilski očetje so na Tridentinskem koncilu poudarili, da milostna podoba spodbuja k posnemaniu, kajti čim bolj pogosto se oči ozrejo v to podobo, tem bolj se v tistem, ki jo zre, poživlja in raste spomin in hrepenenje po tistem, ki je na njej upodobljen (DS 1824). Častilec si želi vtisniti v srce to, kar gleda z očmi. Pri tem gre za resnično podobo novega človeka, prenovljenega v Kristusu po delovanju Duha in v zvestobi lastni poklicanosti.

Gvardijan p. Romuald Sitar je dal pobudo za kronanje svetogorske milostne podobe, da bi se poživilo čiščenje Marije. Tudi letošnji jubilejni slovesnosti na Sveti Gori imajo prav ta namen: da bi v nas rasla vera v Boga in zaupanje v Marijino mogočno priprošnjo. Svetogorska Kraljica »stoji na gori kakor prej« in vabi, da jo prihajamo prosit milosti.

p. Bernard Goličnik

290-letnica kronanja

Presvetlemu in prečastitemu
gospodu Juriju Ks. Marottiju, pičenskemu škofu,
pozdrav v Gospodu na veke!

Z oblastjo, ki mi jo je dal presvetli in
prečastiti kapitelj sv. Petra v Rimu, določamo
in pooblaščamo Vaše presvetlo in prečastito
gospodstvo za slovesno kronanje čudodelne
podobe s Sv. gore nad Gorico, ki ga je odredil isti
kapitelj.

Blagovoliti izvršiti sveti obred po predpisih
vatikanskega kapitlja. Vašemu presvetlemu in
prečastitemu gospodstvu naklanjamo ustrezno
dovoljenje, da sme vršiti v avstrijskem delu
patriarhata vsa škofovska opravila.

Dano na Dunaju, na dan 6. aprila 1717

J. Spinula,
nadškof cezarejski, apostolski nuncij.

V. Ptruccius,
generalni avditor in kanonik.

Stem pooblastilom je bila opravljena še zadnja formalnost, s katero so bile odstranjene vse ovire, ki so pogojevale obred težko pričakovanega kronanja milostne podobe Matere Božje na Sveti Gori. Sedaj so se lahko začele še zadnje priprave na slovesnost, ki je dva meseca pozneje, na nedeljo, 6. junija 1717 od bližu in daleč zbrala velikansko množico ljudi na trgu Travniku v Gorici, kjer je potekalo samo kronanje.

Letos mineva 290 let od tega tako pomembnega dogodka za samo Sveto Goro, pa tudi za vse nekdanje in sedanje romarje k Mariji, ki čaka na Gori, da deli milosti. Frančiškoviim bratom, ki nam je zapupano varstvo Marijinega prebivališča, se

je zdelo primerno, da skupaj z romarji to obletnico obhajamo na slovesnejši način. Zato smo v soboto po drugi nedelji po Binkoštih, ko vesoljna Cerkev obhaja praznik Srca Marijinega, Cerkev v koprski škofiji pa praznik Svetogorske Matere božje, povabili ljudi, da pred obletnico kronanja, ki jo vsako leto obhajamo na nedeljo po prazniku Svetogorske Matere božje, skupaj z Marijo bedimo pred Gospodom in se kot "pametne device", ki so poskrbele, da v njihovih svetilkah ni zmanjkalo olja in zato njihov plamen ni ugasnil, pripravimo na praznovanje. Od sedmih naprej je ubrano pritrkavanje mogočnih bronastih klicarjev iz svetogorskega zvonika vabilo ljudi na goro k

Strmimo nad resnostjo postopka in kanonično preiskavo: koliko zaslišanj in zapriseženih pričevanj o nastanku in razvoju Božje poti, o svetosti kraja in Marijinem čaščenju, o uslišanjih in čudežih, ko so se na tem svetem kraju zgodili.

Materi. Ob osmih zvečer smo začeli slovesno sveto mašo, ki jo je bogatilo ljudsko petje, spremljano z mogočnimi glasovi naših orgel. Razmišljanje pri tej maši je posebej poudarilo, da Bog ostaja ob človeku. Časi, v kateri je bila kronana milostna podoba, so bili za ljudi tako težki, da bremen niso več zmogli, zato so v uporabi zahtevali pravičnost. Vendar bili so ponižani in poteptani do smrti, saj so voditelje upora leta 1714 obglavili prav na trgu Travniku, na katerem je bila potem kronana Marijina podoba. Ljudje, ki so ob neusmiljeni krutosti in maščevalni sli oblasti spoznali, da se na svetu ne morejo k nikomur zateči, so v kronanju spoznali resnico, ki jo je Bog povedal človeku že v Stari zavezi: "Mar pozabi žena svojega otročiča in se ne usmili otroka svojega telesa? A tudi če bi one pozabile, jaz te ne pozabim" (Iz 49,15). Prav v zavesti, da Bog ostaja zvest svoji besedi in da po Svetogorski Mariji ostaja z njimi, so ljudje zdržali vojске in bolezn, izkoriščanja in zaničevanja, lakoto in nesreče ter ostali pokončni sinovi nebeškega Očeta in svojega naroda.

Po sveti maši se je Marijina podoba, ki so jo spremljali ljudje z gorečimi svečami, razvrstila v procesijo, ki je v molitvi petih litanij Matere Božje ovila Sveto Goro. Ob koncu smo bili vsi deležni

blagoslova, ki nam ga je podelil Marijin Sin Jezus, ki v evharistiji ostaja med nami. Naslednjega dne so romarji začeli prihajati na goro že kmalu po sedmi uri in se udeležili prve svete maše ob 8.00. Takoj po tej sveti maši pa se je spet oglasila pesem zvonov, katerih pritrkavanje je v dolino na vse strani nosilo sporočilo in povabilo, da je na Sveti Gori praznik.

Slovesno sveto mašo ob 10.00 je daroval g. škof dr. Jurij Bizjak. V nagovoru se je najprej z občudovanjem ozrl v davne čase in naše ljudi, ki so kraljevsko dejanje kronanja uresničili in izpeljali. "Strmimo nad resnostjo postopka in kanonično preiskavo: koliko zaslišanj in zapriseženih pričevanj

Tudi Kraljica Svetogorska je v resnici 'slava Jeruzalema, veselje Izraela, čast našega ljudstva'

vanj o nastanku in razvoju Božje poti, o svetosti kraja in Marijinem čaščenju, o uslišanjih in čudežih, ko so se na tem svetem kraju zgodili. Svoj pristanek za kronanje so morali dati najprej Vatikan, nato pa še Videm-Oglej in Dunaj." Nato se je gospod škof s svojimi besedami dotaknil skrbnih priprav in izjemnosti dogodka, saj je bila Mati Božja Svetogorska kot druga na svetu izven Italije, ki je dosegla to čast. "Kot prva je izven Italije bila kronana Mati Božja Trsatska, 8. septembra 1715. Kot druga je bila kronana Mati Božja Svetogorska, 6. junija 1717. In kot tretja je bila kronana

Bogorodica Čenstohovska, 8. septembra 1717."

Za tem pogledom v izjemnost in veličastnost dogodka kronanja je g. škof ob svetopisemskih besedilih predstavil vsebino takratnega in današnjega slavja. Po njegovih besedah "kronana podoba Kraljice Svetogorske še lepše ponazarja besede, s katerimi so veliki duhovnik Joakim in vsi njegovi duhovniki v Betuliji slavili Judito po zmagi nad Holofernom: »Ti slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva!« (Jdt 15,10). Tudi Kraljica Svetogorska je v resnici 'slava Jeruzalema, veselje Izraela, čast našega

ljudstva', kajti ona je slava Svete Gore, veselje naše Cerkve, čast našega ljudstva.

Marija je slava Svete Gore. Prestolnica lepe Judite, Jeruzalem, stoji na gori Sion, svetišče Kraljice Svetogorske pa na Sveti Gori. Lepota brhke Judite je prinesla slavo ne samo njej, temveč tudi njeni prestolnici Jeruzalemu. Prav tako Marijina lepota prinaša slavo Mariji kot tudi vsakemu kraju, kjer stoji njeno svetišče, še posebej pa kraju, kjer stoji njena bazilika. Kajti 'bazilika' pomeni 'kraljevska cerkev'. Vsaka gora z Gospodovim svetiščem se namreč dviga, kakor piše

prerok Izaija: »Poslednje dni se bo zgodilo: Gora hiše Gospodove bo trdno stala kot najvišja med gorami, vzdigovala se bo nad griči in vsi narodi bodo k njej hiteli« (Iz 2,2). Tako se Sveta Gora z Marijinim svetiščem dviga nad vse gore in s svojo lepoto sega do neba.

Marija je veselje naše Cerkve. Zmaga pogumne Judite ni prinesla veselje samo njej, temveč vsemu Izraelu. Cerkev je novi Izrael in novo izvoljeno ljudstvo. Tako je zmaga nove Judite, Device Marije, prinesla veselje njej in vsemu novemu Izraelu, to je vsej Cerkvi in vsem njenim otrokom. Ob Kristusovem rojstvu v Betlehemu je angel oznanil pastirjem: »Ne bojte se, zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo« (Lk 2,10). Pred velikonočno svečo pojemo: »Veseli se, mati

Cerkev!« Zato upravičeno vzklikamo tudi v litanijah: »Začetek našega veselja!« Marija je čast našega ljudstva. Juditina rešitev je povzdignila njo in vse izvoljeno ljudstvo. Svetopisemski pregovor pravi, da močni prinašajo v hišo bogastvo, lepa žena pa prinaša čast (Prj 11,16). Ni čudno, da so Holofernu govorili njegovi služabniki: »Kdo bi zaničeval hebrejsko ljudstvo, ki ima tako krasne žene? Ali se ni vredno po pravici že zaradi teh proti njim bojevat?« (Jdt 10,18). Predragi Marijini častilci! Lahko smo prepričani, da tudi vsi današnji bojevniki, ki napadajo Marijine podobe, delajo to iz zavisti, ker tudi sami dobro čutijo, da je Devica Marija Kraljica v resnici velika čast našega ljudstva. Z Marijino milino in lepoto, z njeno čistostjo in svetostjo je namreč nadvse počašče-

no vse naše ljudstvo in so nadvse počaščena vsa ljudstva okrog Svete Gore in vsi naši bližnji in daljni sosedje.

Nato nas je škof povabil, naj se že sedaj začnemo pripravljati na 300-letnico kronanja. V tej pripravi naj bodo naše geslo besede, ki so jih veliki duhovnik Joakim in vsi njegovi duhovniki vzklikali pogumni Juditi: »Ti slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva.«

Ob koncu svete maše, pri kateri so pod vodstvom gospe Adele Jerončič ter orgelski spremljavi Mirjam Furlan in sopranistke Marjetke Luznik združeno sodelovali Mešani pevski zbor Jože Srebrnič iz Deskel, Moški pevski zbor Kazimir Nanut iz Kanala ob Soči in godal-

ni kvintet Štirstrunika, ki so izvedli "Missa brevis in noh. St. Joannis de Deo", smo se Frančiškovi bratje s Svete Gore s posinovljenjem in priznanji zahvalili svojim najzvestejšim sodelavcem. Posinovljenje sta prejela zakonca Jožica in Vili Krivec, priznanja pa so dobili Jordana Gregorič, Katarina Vuga, Vojko Mužina, Lojzka Bičič, Terezija Paljk, Nevenka Bratuž, Rožica Troha, Jožko Harej in zbor, Zdenka Babnik, Ivanka Bavcon, Marija Petrovčič, Germana in Bogdan Vižintin, Marta Bizjak, Ida Perše, Oskar Šatej, Emil Rupnik, Pavel in Bogdan Zavadlav, Damjan Nusdorfer, Bruno Gorkič, Jožko Humar, Evgen Koglot in Alojz Podbersič. V utemeljitvi teh priznanj je bilo povedano, da je obletnica kronanja posebna priložnost, da se zahvalimo tistim, ki Sveti Gori namenjajo posebno skrb in ljubezen. Kako lepo je priti v cerkev, ki je čista, ki je lepo okrašena, kako lepo je priti v cerkev ob molitvi orgel in pesmi. Te stvari najprej opazimo – a ne takrat, kadar so, ampak takrat, kadar jih ni. Je pa še veliko drugih stvari, ki zahtevajo svojo skrb in požrtvovalnost. In dobrotniki poklanjajo Sveti Gori sposobnosti, čas in ljubezen. Brez nji-

hove velikodušne pomoči varuhi svetišča sami ne bi zmogli.

Po sveti maši smo odšli na ploščad pred baziliko, kjer je ob odprtju spominske sobe svetogorski vidkinji Uršuli Ferligojevi spregovoril najprej gvardijan p. Bernard Goličnik, potem pa je samo pripravo spominske sobe predstavil direktor Goriškega muzeja g. Andrej Malnič, ki je posebej poudaril delo g. Herka Saksida in njegovih pomočnikov, ki jim je na majhnem prostoru uspelo narediti zelo ubrano predstavitev. Trenutku primerno je iz ust dramškega igralca Aleksandra Krošla izzvenela Legenda o Mariji s Svete Gore in pastirici Urški, ki jo je spesnil Joža Lavrenčič. Po tem kratkem programu je g. škof spominsko sobo blagoslovil in jo predal njenemu namenu – nagovarjati ljudi k zaupanju v Marijino varstvo in v njeno mogočno priprošnjo, s katero nas še vedno čaka in vabi, naj pridemo k njej in prosimo milosti.

Z 290. obletnico kronanja smo torej povabljeni, da se po škofovih besedah začnemo pripravljati na 300. obletnico, in sicer pod geslom: "Ti slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva!"

Koncert: Cerkvni letni časi

Mešani pevski zbor Čepovan letos praznuje 10. obletnico delovanja. Na praznik rojstva Janeza Krstnika so jubilej obeležili tudi s koncertom na Sveti Gori. Pod vodstvom zborovodkinje Maje Klanjšček so zapeli venček cerkvenih pesmi pod skupnim imenom Cerkvni letni časi. Prostovoljni prispevki so bili namenjeni za obnovo čepovanske cerkve. Z mladostnim in ubranim petjem so pripravili bogat duhovni večer lepemu številu poslušalcev.

P.B.

Velikonočni pirhi

Druška razstava velikonočnih pirhov je bila še pestrejša in bogatejša kot prva. Ob odprtju razstave je izdelovalka in raziskovalka Danica Krivec iz Poljubinja s sodelavkama predstavila zgodovino »poljubinskih pirhov«. Izredno živahna in zanimiva predstavitev je zbudila veliko zanimanje pri navzočih. Glasbeni del sta izvajali Kristina Skibin (flavta) in Sara Pegan (kitara). Slavnostni govorniki so bili: podžupanja MONG Darinka Kozinc, član Solkanskega društva RIR Marjan Vodnik in članica sveta KS Solkan Anamarija Remiaš, ki je med drugim dejala: »Ne moremo si predstavljati kmečkega jerbasa polnega velikonočnih jedi, oziroma velikonočnega žegna pokritega s prekrasno vezanim domačim prtičem, narejenim z vso ljubeznijo prav za to priložnost, da ne bi bilo v njih tudi pirhov, remenk ali pisanic. Pirhi so ena izmed slovenskih ljudskih umetnosti. Bili so ne le posebna blagoslovljena jed, pač pa tudi dar izkazovanja ljubezenskih čustev dragi osebi. S pirhi so otroci in mladina igrali različne zabavne igre. Vse to pa je bilo namenjeno ustvarjanju in utrjevanju lepih človeških vezi in odnosov. Pričujoča razstava ima prav ta namen. Želim, da bi razstava pirhov postala ne le vsakoletna, pač pa tudi tradicionalni kulturni dogodek tega kraja, ki bi, kot je že tradicionalna razstava jaslic, prispevala k prazničnemu pridihu, vzdušju in občutenju velikonočnega časa«. Vsem razstavljalcem pirhov čestitamo za njihove čudovite izdelke in jih vabimo, da nas ponovno razveselijo.

100. obletnica bazilike

Praznovanje smo pričeli že na predvečer jubileja s sveto mašo, ki jo je daroval provincial p. Viktor Papež, in s procesijo z Milostno podobo.

Na papeško nedeljo, 22. aprila 2007, je bilo osrednje praznovanje 100. obletnice bazilike na Sveti Gori. Slovesno mašo je daroval koprski škof msgr. Metod Pirih ob somaševanju provinciala slovenskih frančiškanov p.dr. Viktorja Papeža ofm, rektorjev slovenskih manjših bazilik: opata Antona Nadraha OCist (Stična), p. Lavrencija Anžela (Maribor), g. Jožeta Špesa (Brestanica), p. Leopolda Grčarja (Brezje) in drugih duhovnikov.

Škof ordinarij se je v pridigi osredotočil na velikonočne skrivnosti: »Božji Sin je premagal smrt in je bil obujen za vedno, tako da nam odkriva smisel zemeljskega bivanja in obnavlja našo svobodo. Jezusovo vstajenje je preludij in uvod v končni Jezusov prihod. Vsa zemlja je ožarjena z njegovim sijajem.«....

»Naj nam vstali Gospod podeli luč in moč, da se bomo trdno držali Kristusa in pogumno izpovedovali vero ter molili in delali za mir, spravo, sožitje in odpuščanje.« Dal nam je za zgled Marijino vstajensko vero in navzoče spodbudil, »naj po Marijini priprošnji tudi mi postanemo svetišče Božje slave«.

Kot častna gosta sta se slovesnosti udeležila tudi župan MONG Mirko Brulc in Zlatko Martin Marušič, župan Občine Miren-Kostanjevica. Novogoriški župan je poklonil Frančiškanskemu samostanu Sveta Gora spominsko plaketo ob častitljivi 100. obletnici bazilike. Gospod škof, rektorji bazilik in župana so prejeli spominske srebrne medalje.

Po sveti maši smo odprli razstavo načrtov bazilike arh. Silvana Baricha, ki so nam jih po 50 letih vrnilo frančiškani iz Trenta.

p. Bernard Golčnik

Spominska soba Urške Ferligoj

Na dan slovesnega praznovanja 290. obletnice kronanja svetogorske milostne podobe je Marijanski muzej postal bogatejši za spominsko sobo vidkinje Urške Ferligoj. Predstavljene so naslednje vsebine: (1) kako se je Urški Ferligoj prikazala Božja Mati Marija; (2) Urška Ferligoj v starih spisih; (3) Marijino prikazanje na starih podobah; (4) Svetogorska Marija in Urška v likovnih upodbitvah; (5) slovenski pesniki Marijini s Svete Gore; in (6) realistična scena prikazovanja Matere božje vidkinji Uršuli.

Postavitev sta pripravila Frančiškanski samostan na Sveti Gori in Goriški muzej Nova Gorica. Avtor projekta in priprave gradiva je Herko Saksida s strokovnimi sodelavci (Ana Sirk Fakuč, Tanja Gomilšek, Jurij Rosa, Branko Lušina). Kiparske figure je izdelal Ciril Hočevnar, Urškino obleko pa Vaska Trobec. Računalniško animacijo sta pripravila Boris Blažko in Davorin Pogacnik. Fotografije Fotoatelje Pavšič Zavadlav, Solkan. Oblikovanje panojev Ana Zavadlav. Mizarska dela Rajko Pavlin. Načrt za podstavek Boris Blažko in Davorin Pogacnik. V tehnični ekipi pa so bili: Vinko Doplikar, Majda Žiberna, Franc Dolenc in Vanda Bratina. Uporabljeni so zvočni posnetki iz muzikala »Urška«, ki jih je pripravila Frančiškanska mladinska pastorela, založba Ognjišče Ognjišče, Koper 2007. Svetogorski frančiškani se lepo zahvaljujemo direktorju Goriškega muzeja g. Andreju Malničju, strokovni ekipi in ostalim sodelujočim. Spominska soba vidkinje Urške naj obiskovalcem, zlasti še otrokom, približa dogodek, kako si je Mati Božja izbrala Sveto Goro, kjer nas materinsko sprejema in posreduje pri Bogu za nas.

p. Bernard Golčnik

Bog
povrni vsem
dobrotni-
kom
Svete Gore.
Svetogorska
Kraljica
vas ne bo
pozabila.

Za romarski dom in družinski center so darovali:

18.000\$ Pavla-Valentin Batič;
10.000€ Silvio Jerman, s.p.;
6000\$ Jean-Rita Lavriviere;
3000€ Nova KBM d.d.;
1756€ Štrancar;
1500€ Antonija-Karel Levstek;
1500€ MIP d.d.
1142,02€ namesto venca na grob
Stanka Bičič;
1000€ Herman Srebernič;
950€ Dobrodelni koncert;
900€ Projekt d.d.;
834€ T.M.;
700€ Agovit sistemi;
682€ dobrodelni božični koncert;
521€ Venčeslav Filipič;
500€ Euroinvest d.o.o.; popust
pri materialu Marchiol; Anton
Jamnik; M.E.; Darko Durcik;
417€ molitvena skupina Kapela;
400€ Zavarovalnica Triglav d.d.;
Marija;
300€ Fidemar d.o.o.; Tekstilna
tovarna Okroglica d.d.;
250\$ John Mattiace; dr. Silvester
Lango; Banka Koper d.d.; Brecej
Bogomil;
208€ Marija Siljak;
200\$ Stephanie Ravnik; Gorica
Leasing d.o.o.; Andrej Marc;
strešna opeka-Goriške opekarne
d.d.; Medigo d.o.o.; M.Z.; Srečko
Vendramin;
150€ Mini Go d.o.o.; Gonzaga
d.o.o.;
125\$ S.M.M.I.; Draga Grmek;
104€ Ivo in Vida;

100\$ Paul Gravelini; Southern En-
gland Ear, Nose, Throat & Facial
Plastic Surgery Group; NN;
62€ Lidija Balantič;
60€ s. Adolera Devetak;
50€ Antonela Dorianto; Hranilno
kreditna služba Vipava; Irena
Premrl;
Meri Bizjak; Ivanka Koren; Barič
Marjan; Kati Rožič; NN; Fadel
Fropnie; Barič Marjan; Gabrijela
Cigoj;
45€ NN;
41€ A Kenikan; NN;
40\$ Emily Symeon;
30€ NN
29€ Tomažič;
25\$ Barry Herman; Elizabeth
Faski; William McEntee; Matej
Kobal; NN; NN;
20\$ Robert Shattell; Anica Ko-
šuta;
20€ NN; Gorjan Vercno; Ivanka
Komar; N.N.;
10\$ Richard Spangler;
9€ Umberta Hraglia;
5\$ Connell;

SPOMINSKA MEDALJA

Ob 100-letnici bazilike in 290-letnici kronanja svetogorske Milostne podobe smo bratje frančiškani izdali jubilejno spominsko medaljo. Sorazmerno majhno število medalj (30 srebrnih, 400 iz špiatra in posrebrjenih) še poveča njihovo vrednost. Na medalji je na eni strani upodobljena bazilika, na drugi pa Milostna podoba. Likovno jo je oblikovala Vaska Trobec, modeliral pa kipar Ciril Hočevar iz Ljubljane. Srebrne medalje je izdelal livar Andrej Kamšak iz Komende, iz špiatra pa graver Bruno Kosi iz Ljubljane. Lične škatlice je oblikovala Kartonaža Sedej iz Ljubljane. Zahvaljujemo se Mestni občini Nova Gorica za donacijo v višini 600 evrov. Spominske medalje so vam na voljo, vaš dar zanje pa bo namenjen obnovi Romarskega doma in Družinskega centra.

p. Bernard Golčnik

Dobrodelni koncert za obnovo

romarskega doma

Frančiškanski samostan Sveta Gora je v svetogorski baziliki v nedeljo, 27. maja 2007 ob 17.00 uri s svojimi sodelavci pripravil dobrodelni koncert za obnovo romarskega doma na Sveti Gori. Vabilu so se odzvali številni poslušalci in gostje, med njimi podžupanja Mestne občine Nova Gorica gospa Darinka Kozinc, načelnica Upravne enote Nova Gorica gospa Bojana Kompare in gosta iz Gorice, gospa Lojzka Bratuž, slavistka in publicistka, in gospod Andrej Bratuž, profesor filozofije in glasbeni kritik ter otroka glasbenika Lojzeta Bratuža in pesnice Ljubke Šorli. Pesnica je v svojem pesniškem opusu namenila kar nekaj svojih stihov tudi Svetogorski Materi Božji, »v letošnjem letu pa se spomi-

njamo tudi tragične usode skladatelja in velikega narodnjaka Lojzeta Bratuža, ob 70. obletnici njegove mučeniške smrti,« je v uvodnem nagovoru poudaril gvardijan samostana, p. Bernard Goličnik.

Spored dobrodelnega koncerta je obsegal sakralno glasbo, ki jo je dopolnjeval izbor pesmi o Sveti Gori in odlomki o svetogorski božji poti. Poslušali smo pesniško besedo Ljubke Šorli, p. Staneta Zoreta in s. Kriste Povirk ter prozna odlomka izpod peres Ivana Preglja in Alojzija Resa. Izbrana besedila je suvereno in občuteno predstavil uspešni slovenski dramski igralec Pavle Ravnohrib, ki ga poznamo predvsem s slovenskega gledališkega odra. Med drugim sodeluje v programih RTV

Slovenija in radia Ognjišče, odmevno pa je upodobil tudi lik Franceta Prešerna v filmu o največjem slovenskem poetu. V izbranem programu sakralne glasbe smo lahko prisluhnili žlahtnim glasbenim mislim različnih skladateljev, ubranim zlasti v poklonu Materi Božji, od Mavove pesmi Mati moja, venec pletem, do sklepne skladbe Ave Maria. V sporedu se je zvrstilo kar pet najbolj priljubljenih pozdravov Mariji (Ave Maria) skladateljev F. Schuberta, J. S. Bacha, Ch. Gounoda, C. Saint-Saensa, P. Mascagnija in G. Caccinija. Koncertni spored so lepo dopolnila še dela J. S. Bacha (orgle solo), G. F. Haendla, W. A. Mozarta, G. Verdija in G. Bizeta. Skrbno izbrani glasbeni deli so predstavili različni glasbeniki. Sopranistka Janja Hvala, doma na Gorenjskem, ki je študij solopetja zaključila na Akademiji za glasbo v Ljubljani in nadaljuje podiplomski študij pri prof. Alexandru Brownu, strokovno pa se je izpopolnjevala tudi pri drugih priznanih pevskih pedagogih doma in v tujini. Tenorist in glasbeni pedagog Alexander Brown, rojen v Egiptu, očetu Škotu in materi italijanskega rodu, študiral je violino in klavir, diplomiral iz čembala in baročne glasbe, v Angliji pa je kasneje zaključil tudi študij solopetja. Trenutno živi v Sloveniji in deluje

tudi kot pedagog. Organistka Mojca Prus je uspešno opravila maturo iz klavirske igre v Ljubljani. Veliko nastopa kot korepetitorica solopevcev, poleg klavirske in orgelske igre se ukvarja tudi s komponiranjem, zlasti zborovskih skladb. Namesto obolelega napovedanega organistka in pevcu Eda Milavca pa smo tokrat poslušali organista Vladimija Mlinariča. Na Akademiji za glasbo v Ljubljani je diplomiral iz pianistike in se postdiplomsko izpopolnjeval na Dunaju. Glasbeniki so z veliko mero izraznosti, muzikalnosti in topline predstavili izbrani program, ki je v kar nekaj trenutkih dosegel tisti izraz, ki gane duha in odpira srca. Svetogorska bazilika je odmevala v lepem in dobrem, hvaležno občinstvo pa je zbrano sledilo programu. V sklepnem delu je bilo začititi, kot da smo se prisotni poistovetili s pesniškim sporočilom s. Kriste Povirk v njeni pesmi Molitev h kraljici svetogorski, kar je še dopolnil enostaven, a izrazno nadvse globok sklepni spev Ave Maria za sopran in orgle. Celotna prireditev je bila zares prijetno in poduhovljeno doživetje, pravo darilo binkoštnih nedelje.

A. Saksida

DOBRODELNI KONCERT ZA OBNOVO ROMARSKEGA DOMA, KI JE BIL 27. MAJA 2007, SO OMOGOČILI:

- MM Marjan Mamič s.p. Nova Gorica
- Ambulanta splošne in družinske medicine prim. Maja Pavlin Klemenc dr. med. spec.spl. med. Nova Gorica
- Marmor in granit Vojko Mužina Selo
- Simičič storitve d.o.o. Nova Gorica – čiščenje in vzdrževanje objektov
- Zasebna ambulanta splošne medicine Boris Terseglav dr. med. Kojsko
- Butik DA-DA Nova Gorica
- Gostilna Kekec Nova Gorica
- Gostilna Komel Kromberk – Nova Gorica
- SIPLES Silvo Plesničar s.p. Grgar
- TV Primorka
- Radio Ognjišče

Rodbina Ferligoj na Sveti Gori in v Grgarju

Rodbina pastirice vidkinje Uršule Ferligoj se je na binkošti zbrala na Sveti Gori, kjer so imeli skupno mašo, ki jo je daroval duhovnik iz Števerjana, lanski novomašnik, Alessio Stasi. Pri maši je pel zbor iz Dornberka pod vodstvom g. Jožka Hareja. Nato so po cesti čez Preški vrh prišli do kapelice pred Piskovo hišo. Tu so kot rodbina položili pod Urškin spomenik venec z dvojezičnim napisom in se poklonili stoletnim rodovom. Šopek cvetja so položili tudi pred kapelico sv. Uršule pri izviru vode in nazadnje še šopek, tudi z dvojezičnim napisom, pri Urškinem grobu.

Nato so se zbrali v dvorani kulturnega doma v Grgarju. Krajevna skupnost je pripravila prostor in g. Kokoravec je izrekel dobrodošlico. Ob prigrizku in kapljici so se obujali spomini s stiski rok, objemi in tudi solzami veselja. Okrog 90 ljudi je prišlo iz Neaplja, Milana, Bologne, Portoroža, Pirana, Kopra, Dornberka, Gorice, Kozane v Goriških Brdih, iz Ljubljane, iz daljne Bitole v Makedoniji pa je bilo poslano pozdravno pismo.

Udeleženci so bili navdušeni nad lepoto Grgarja in izrazili željo, da se vse v zvezi z Urško razišče, da bi Grgar z njo zaživel.

Rodbina Ferligoj! Pristrčno dobrodošlico vam izrekamo vsi Grgarci. Hvala vam in vračajte se še! Skupaj ohranimo Urškin lik!

Justina Doljak

Skupine, ki so bivale in se duhovne krepile v domu TAU v šolskem letu 2006/2007

Birmanci iz Novega mesta in iz Podgrada, birmanci iz Trnovsko-Banjske planote in Novega mesta, iz novogoriškega pastoralnega področja in Kosez so odkrivali, kdo sploh Jezus je. Študentje iz cele Slovenije so jeseni in spomladi razmišljali o svojih suhih rokah ter skupaj z Abrahamom o odhodu iz svoje dežele. Filmski maratoni so čez cel vikend odkrivali ljubezen na filmskem platnu in zakulisje filmske produkcije. Mladi prijatelji pesmi so na pojoč način slavili Boga. Tri vikende so zakonci iz vse Slovenije razmišljali o svojih skupno prehojenih poteh, otroci iz Ježice in Novega mesta pa so odkrivali svet džungle. Med počitnicami so se dvakrat srečali mladi in manj mladi na duhovnih vajah v tišini po Frančiškovih stopinjah, dvakrat so nas obiskali birmanci iz Šturij, prvoobhajanci iz Novega mesta pa so se skupaj z Noetom podali na barko. Otroci in najstniki so čez cel vikend podoživljali utrinke s Frančiškovega tabora, v šoli za zakon pa so se mladi pari še zadnjikrat pripravljali na skupno pot. Iz Solkana pa so peš priromali birmanci iz Sežane. Bogu hvala za nekdanjo zgornjo postajo žičnice, ki zelo dobro opravlja svojo funkcijo – vpenja nas k višku, k Bogu in nas spušča nazaj med ljudi. Mir in dobro, dobri ljudje.

Solkanska pokopališka cerkev

Sodelavec David nam je poslal fotografijo pokopališke cerkve sv. Roka v Solkanu in cipres pred njo, fotografirano takoj po prvi svetovni vojni. V ozadju je Sveta Gora brez cerkve. Tedanji lastnik razglednice je napisal po Sveti Gori: *Gloria o Martiri nostri!!* (Slava, o naši mučenci!!). Sodelavec David je oktobra 2006 na solkanskem pokopališču foto-

grafiral ciprese, ki še danes označujejo mesto nekdanje cerkve sv. Roka, vidi pa se tudi sedanja svetogorska cerkev in samostan. V sedanjki cerkvi je na steni nad orglami napis v latinščini, ki se, preveden v slovenščino, glasi: Naše vojake, ki so tukaj junaško v boju padli od leta 1915 do leta 1918, naj hvalijo rodovi za njimi in naj bodo v krščanskem pokoju.

Pre draga Gospa

Svetogorska Kraljica

Dolžni smo Ti veliko zahvalo. 15. aprila 2007 smo ti zaupali v varstvo našega Roberta, priljubljenega v vasi in v vsej dolini. Prosili smo Te, da ga ohraniš pri življenju, da nam ga vrneš, čeprav je bilo malo upanja.

Pre draga in usmiljena Gospa, molili smo, Te prosili milosti, zaupali v Tvojo moč, upali, da nam pomagaš s svojo priprošnjo pri svojem Sinu in pri vsemogočnem Očetu.

Prvega maja se je zgodil čudež. Naš Robert se je zbudil, vrnil se je med nas. Hvala ti, tisočkrat hvala. Uslišala si naše prošnje, naše molitve. Našega sina si ohranila pri življenju.

Nikdar se Ti ne bomo mogli dovolj zahvaliti in Ti povrniti, kar si storila za nas. Radi bi se zahvalili tudi vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, vsem dobrotnikom, ki so molili z nami, darovali za svete maše in prosili za njegovo zdravje. Bog povrne vsem!

Vaša in naša molitev je bila uslišana. Tudi sam se danes zahvaljujem vsem tu na Sveti Gori.

Družina in vsi njegovi

Gradišče pri Vipavi, 27. maja 2007

Molitveno premišljevanje Božje besede

Priporočilo koncila glede pospeševanja »svetih opravil Božje besede« v pomembnih časih liturgičnega leta se lahko primerno uresniči tudi v bogočastnih opravilih v čast Materi učlovečene Besede. To v polnosti ustreza splošnemu navodilu glede krščanske pobožnosti in izraža prepričanje, da je odlično čiščenje Device že v tem, da sprejemamo Božjo besedo po njenem vzoru (prim. Lk 2,19.51). Kakor v bogoslužnih

opravilih tako morajo verniki tudi v pobožnih vajah Božjo besedo poslušati, jo sprejemati z ljubeznijo in jo ohraniti v srcu, jo v duhu premišljevati in z ustnicami oznanjati, jo uresničevati v življenju in po njej oblikovati vse življenje. »Glede na svoje vsebinske in oblikovne možnosti imajo opravila Božje besede mnoge sestavine za bogočastna srečanja, ki so hkrati izraz pristne pobožnosti in primeren trenutek za sistematič-

no katehezo o Mariji. Izkustvo uči, da opravila Božje besede ne smejo imeti prvenstveno razumskega in izključno poučnega značaja. Nasprotno - s pesmijo, molitvenimi besedili, z načini preproste in družinske oblike ljudske pobožnosti, ki neposredno nagovarjajo človekovo srce«.

Direktorij za ljudske pobožnosti in bogoslužje

Manjše sestre Marije Brezmadežne na Sveti Gori

Od leta 2004 se v Frančiškanskem samostanu stalno izmenjavajo manjše sestre Marije Brezmadežne, ki pomagajo pri pastoralni in skrbijo za gospodinjstvo v samostanu. Predstavili smo jih v Pogovoru, ki je izšel v Svetogorski Kraljici avgusta 2005. Zdaj je tu Poljakinja sestra Marzena, Italijanka s. Elena in Slovenka s. Lucija. Sestra Marzena je v Sloveniji štiri leta. Zelo dobro bere in govori slovensko, kar pa je posebno presenetljivo - zapisala je že nekaj stihov v slovenskem jeziku. Sama pravi, da ni nikoli pisala v maternem jeziku. Svojo življenjsko naravnost je izlila v vrstice, v katerih opeva opojnost tišine. Žal pa postaja tišina v današnjem svetu, ki se duši v raznovrstnem hrupu, vse težje dostopna vrednota. Sestra Elena, ki prihaja iz okolice Milana, je na Sveti Gori postulantka že nekaj

mesecev. Navdušena je nad lepoto Slovenije, občuduje veličastnost Svete Gore in okolice, zelo pa jo privlači naš jezik. Kar hitro je osvojila glavne molitve, še posebej pa jo zanima slovenska gramatika. Je zelo radovedna. Ker obvlada osnove latinščine, je kmalu prepoznala slovenske sklone, ki tujcem delajo največje preglavice. Dvajsetletna Elena, ki prihaja iz Italije, s svojo študijozno radovednostjo dokazuje, da se lahko vsakdo, ki je dovolj zavzet, nauči res težkega slovenskega jezika. Stara svetogorska znanka pa je sestra Lucija Hleb iz Velenja, ki je lani na dan Marijinega rojstva v svetogorski baziliki sprejela prve začasne redovne zaobljube. Med bogoslužjem približuje romarjem Božjo besedo, v samostanski porti pa vedno nagovorja obiskovalce s prijazno besedo in dobrohotnim nasmehom.

Tišina

Hvala Ti, moj Bog, za tišino,
ki po njej človeško srce hrepeni.
Je kot svetišče, v katerem čakaš Ti.
Tišina je balzam
za ranjeno srce
in do nebes duha povzpne.
V njej pot do novega sveta
in obenem morje,
ki preplavi vse do dna.
Tišina - brezno skrivnosti,
v kateri lačna duša
nove odkriva sladkosti.
Ti si kot pesem nezaslišana,
polna neznanih čarov
je tvoja melodija.
V tišini slastno jed odkrije duša
in jo polna sreče
radostno okuša.
Je kot zelena dolina,
kjer prekipeva življenje,
in neizmerna globočina,
ki jo do dna
samo On pozna.
Daj nam, o Gospod,
spet tišino odkriti
in njeno bogastvo vzljubiti.
Samo v njej
človek sreča Tebe
in v Tebi najde sebe.

290-LETNICA KRONANJA (1717- 2007)

Patriarh Dionizij Delfino je bil v silni zadregi, saj ni smel stopiti na avstrijski del patriarhata. Cesarski svet je v Gradcu izrecno zahteval od dvora na Dunaju naj prepove Dioniziju sleherni poseg v versko življenje na avstrijskih tleh. Dne 29. mara 1719 je v Gradcu izšel cesarski odlok, ki je strogo prepovedoval vsem avstrijskim podanikom, da bi kakorkoli priznavali duhovno oblast »domnevnega patriarha« Dionizija, sprejemali od njega odredbe, ukaze, sodne pozive, ali da bi se obračali na patriarha v Vidmu.

Tla so bila še posebno vroča prav na Goriškem. Leta 1686 je goriški rojak Vid Guljin zapustil veliko imetje za ustanovitev škofije v Gorici. Goriški deželni stanovi so brž sprožili široko dejavnost, da bi dosegli Goriški škofijski sedež, pod katerega naj bi spadalo vse avstrijsko ozemlje, ki je nekdaj pripadalo Ogleju. Cesarja na Dunaju so prosili za posredovanje številnih cerkvenih in civilnih dostojanstvenikov, npr. goriškega glavarja grofa Kobencla, tržaškega glavarja grofa Marcija Strassolda, dunajskega škofa Rumla in ljubljanskega škofa Ferdinanda Khiemburga. O vseh teh političnih homatijah je Dioniziju poročal beneški poslanik na Dunaju Peter Grimani. Poznana pa mu je bila tudi spomenica dr. Rizzarda Brumattija iz Gradiške, naslovljena na cesarja Karla VI, ki predlaga

prenos sedeža patriarhata v Gorico, ki naj se poslej imenuje Novi Oglej. Z ozirom na zapleteno politično situacijo je patriarh dne 6. januarja 1717 pisno obvestil vatikanski kapitel, da bo za kronanje določil svojega namestnika, primerneга dostojanstvenika.

Vatikanski kapitel je patriarhovo odločitev posredoval svetogorskemu gvardijanu p. Sitarju z navodili, kako naj se izvrši obred kronanja. Svetogorski patri so tedaj pohiteli s pripravami. Gvardijan je poslal dva patra v Benetke, da bi poiskala slavnostnega govornika, godbenike in pevce ter poskrbela za natis vabilne okrožnice ter spominske podobice. Tiskovin ni bilo mogoče sestaviti. Zavlačevalo se je imenovanje namestnika, ker iz Rima niso poslali obljubljenih obrednih navodil. P. Sitar je 18. februarja 1717 v Vidmu zaprosil za posredovanje generalnega vikarja. Z izbranimi laskavimi besedami mu je pihal na dušo in predlagal za izvršitelja kronanja pičenskega škofa Marottija, kateremu je patriarh Dionizij že večkrat poveril škofovska opravila v avstrijskem delu patriarhata, med drugim je 8. septembra 1715 kronal čudodelno Marijino podobo na Trsatu. Poslal mu je tudi navodila za obred. Patriarh Dionizij pa je izdal škofu Juriju F. Ks. Marottiju pooblastilo za kronanje:

Krona (detajl)

Presvetli in prečastiti gospod!
Poslužujem se oblasti, ki mi jo je pismeno poveril prečastiti kapitelj sv. Petra v Rimu. Vaše presvetlo gospostvo prosim, da sprejem in Vas obenem pooblašчам, da izvršite slovesni obred kronanja, ki ga je odredil vatikanski kapitelj, čudodelne podobe Marije Device, nazvane s Svete Gore nad Gorico.

Hkrati s tem pooblastilom Vam dajem pravico, da smete vršiti pontifikalna opravila v tamkajšnjem delu moje škofije in Vam dostavljam navodila, ki mi jih je poslal vatikanski kapitelj in ki podrobno določajo potek slovesnosti.

Srčno rad izpolnjujem to dolžnost, saj vem, da bi pooblastila ne mogel dati sposobnejši osebi, pa tudi sam bi bil presrečen, ako bi Vam mogel s čem ustreči.

Poljubljam Vam spoštljivo roke.

Vaši prečastiti presvetlosti vdani
Dionizij, patriarh Oglejski.

Dano v Vidmu, dne 28. februarja 1717.

Navodila o poteku kronanja so določala naslednje:

Slovesno kronanje milostnih podob se vrši na praznični dan, da je večji dotok ljudstva. Priprave na kronanje trajajo tri ali osem dni. Začnejo se s prazničnim zvonjenjem in objavo posebnega odpustka. Da bi duhovna priprava vzbudila večje zanimanje in zajela vse ljudstvo, naj se vršijo tekme, umetni ognji, sveti oratoriji z glasbo in petjem. Marijina podoba naj se nese v slovesni procesiji in postavi na glavni oltar. Sledi slovesna sveta maša. Pod Marijino podobo naj se postavi napis, ki naj vsebuje ime, kraj in dan kronanja. Natisnejo naj se ustrezne podobice, da se razdelijo Marijinim častilcem. Posebno umetniško izdelan primerek kronane podobe s primernim napisom naj se pošlje v Rim, da se izpostavi skupno z drugimi okronanimi podobami v dvoranah vatikanskega kapitlja. Brž po kronanju naj se sestavi uradna listina o kronanju, o kakovosti zlatih kron in o obveznosti, da bo podoba skrbno čuvana.

Obred kronanja poteka takole: duhovnik prinese na dragocenem pladnju krono k oltarju; škof kronitelj poklekne, moli in postavi krono na Marijino glavo. V istem trenutku zabučijo orgle, zapoje zvonovi in se prične streljanje z možnarji in topovi. Kronitej zapoje Marijin spev: »Zdrava, morska zvezda!«, ki ga nato poje vse ljudstvo, pokadi podobo in zmoli še druge molitve.

Restavrador

Ko se je razvedelo, da je patriarh v Vidmu izdal pooblastilo za kronanje, so nekateri opozorili svetogorskega gvardijana na stališče vlade v Gradcu in dvora na Dunaju, da naj bi vsa cerkvena pooblastila izdajal edino papeški nuncij na Dunaju in nikakor ne patriarh v tujini. V načrtu je bilo nadvse slovesno kronanje. Prišli naj bi oblastniki, plemenitaši in verniki z vseh strani: iz goriško-gradiščanske grofije, iz Kranjske in Koroške, s Štajerske in Furlanije in iz same Beneške republike, zato pa je bilo potrebno pridobiti vsa ustrezna pooblastila, da bi se vnaprej izključile možne težave in ovire, tudi zgolj političnega značaja.

Pičenski škof Marotti je predložil zadevo apostolskemu nunciju na Dunaju msgr. Juriju Spinuli. Nuncij, ki je dobro poznal zapleteno ozadje težkih sporov glede duhovne vlade v avstrijskem delu patriarhata ter nenehne zahteve, naj se prekine vsak stik s patriarhom v Vidmu, se je strinjal s predlogom in si zagotovil soglasje in dovoljenje vatikanskega kapitlja. V kratkem času je poslal pičenskemu škofu pooblastilo:

Presvetlemu in prečastitemu g. Juriju Ks. Marottiju, pičenskemu škofu, pozdrav v Gospodu na veke!

Z oblastjo, ki jo je dal presvetli in prečastiti kapitelj sv. Petra v Rimu, določamo in pooblaščamo Vaše presvetlo in prečastito gospostvo za slovesno kronanje čudodelne podobe s Sv. Gore nad Gorico, ki jo je odredil isti kapitelj.

Blagovolite izvršiti sveti obred po predpisih vatikanskega kapitlja. Vašemu presvetlemu in prečastitemu gospostvu nakanjamo ustrezno dovoljenje, da sme vršiti v avstrijskem delu patriarhata vsa škofovska opravila.

Dano na Dunaju na dan 6. aprila 1717.

J. Spinula, nadškof cezarejski, apostolski nuncij.

V. Petruccius, generalni avditor in kanonik.

VIR: RUDOLF KLINEC, KRONANJE SVETOGORSKE MATERE BOŽJE, 1997
POVZEL P. BERNARD GOLIČNIK

SE NADALJUJE

Pozdravljena Kraljica Svetogorska

Pozdravljena, ko vračaš se na skalni svoj prestol,
Kjer štiri že desetletja ti lajšaš bol.
Ti z nami si delila vse vojskino gorje,
Tolažbo si nam vlila v obupano srce.

Zdaj mogočna vračaš se,
O milostna Gospa.
Pozdravlja sneg te naših gor,
Pozdravljajo te srca vsa.

Spet v svoje varstvo sprejmi nas,
Nad nami i kraljuj,
In s Sinom svojim vekomaj,
Na gori skalni gospoduj.

Sestavila Marija Šušmelj iz Ravnice, roj. Filipič, v letu 1951 v pozdrav Svetogorski Kraljici ob njenem tretjem povratku na Sveto Goro po drugi svetovni vojni, dne 8.04.1951. Tega dne so na Prevalu v pozdrav recitirale mladenke iz Grgarja: Anita Valantič (Mohoretova); Elda Pavšič (Piskova); Judita Kogoj (Trdinova).

Peter Flander

(26.06.1917 - 3.01.2007)

Verski publicist in častilec Svetogorske Kraljice se je rodil v Zakojci pri Bukovem. Kot otrok se je odlikoval po iskreni pobožnosti in igrivi živahnosti. Željo, da bi postal duhovnik, mu je preprečila revščina, fašistična diskriminacija in vojna. Kot vojak na Sardiniji je zbolel za malarijo, v Kalabriji pa na pljučih. Po vojni je končal slovensko nižjo srednjo šolo pri Svetem Jakobu in se zaposlil kot uradnik pri Trgovski zbornici v Trstu. Leta 1976 je hudo zbolel in umrl na svojem domu v Podbrdu.

Bil je trdno prepričan, da ga je v vojnih grozotah trikrat obvarovala Svetogorska Kraljica. Zaobljubil se je, da bo vse življenje širil njeno češčenje, kar ga je privedlo do drzne odločitve, da je začel izdajati v samozaložbi revijo Svetogorska Kraljica (1. in 2. številka sta izšli 1957 in 1958 pri Mohorjevi družbi v Celovcu, naslednjih 6 številka pa v Gorici). V arhivih v Vidmu, v Benetkah, v Rimu in na Dunaju je odkril kakih 500 starih listin o svetogorski božji poti. Žal se je po njegovi smrti vse to dragoceno gradivo porazgubilo. V letih 1954 do 1967 je izdal različne nabožne publikacije v samozaložbi. Naj navedem samo tiste, ki se nanašajo na Sveto Goro: Svetogorsko kroniko z devetdnevnic, ki jo je sam priredil in dopolnil po A. Čadežu (Trst 1954); več letnikov stenskega

koledarja Svetogorska Kraljica in pet letnikov žepnega koledarčka Svetogorska Kraljica; pa razne podobice in razglednice ter barvne fotografije Svetogorske Kraljice. Zložil je več nabožnih pesmi, nekatere sta uglasbila duhovnika skladatelja Lojze Mav in Stanko Premrl, npr. Himno Svetogorski Kraljici za mešani zbor. Upamo, da je umrl Peter Flander, apostol svetogorske Kraljice, že pri Bogu v nebeškem svetišču.

PRIMORSKI SLOVENSKI
BIOGRAFSKI LEKSIKON
RUDOLF KLINEC, KOLEDAR 1978

Razstava Svetega pisma na Sveti Gori

(od 3. junija do konca oktobra 2007)

Sončna junijska nedelja je poleg rednih nedeljskih romarjev na Sveto Goro privabila tudi romarje, ki so bili letos v Sveti deželi s Komisaratom za Sveto deželo v Sloveniji. Slovesno romarsko somaševanje je vodil škof dr. Jurij Bizjak. Po popoldanski maši je škof Jurij blagoslovil razstavo Svetega pisma v samostanski dvorani.

Knjiga vseh knjig ostaja vedno v samem vrhu svetovnega zanimanja. Naj bo to le na literarni ravni, še bolj pa kot knjiga Duha. Že sami izjemni podatki pričajo, da knjiga knjig znova preseneča narode in

kulture sveta. Trenutno poteka po svetu več kot 890 projektov v več kot 600 jezikih. Celotno Sveto pismo ali vsaj ena knjiga Svetega pisma je prevedena že v 2303 jezike. Približno 90% Zemljanov lahko bere Sveto pismo v svojem jeziku. Vseh jezikov na svetu pa je okrog 6500.

25 milijonov Svetih pisem, 22,6 milijonov Novih zavez, 33,5 milijonov posameznih knjig Svetega pisma, 497 milijonov krajših izbranih besedil Svetega pisma. Skupaj torej dobrih 578 milijonov izvodov sveto-pisemske literature.

Ti podatki se seveda stalno spreminjajo, ker se večja število svetovnih jezikov. Pri jezikih in narečjih je stalno nesoglasje, kaj kam sodi. In zato tudi različnost v podatkih.

Razstava na Sveti Gori ima 92 izvodov različnih izdaj Svetega pisma z vseh strani sveta. Na prvem mestu ostaja najstarejša slovenska Dalmatinova izdaja Svetega pisma. Odličnost je v originalni izdaji, čeprav poškodovani, ki jo je posodil Frančiškanski samostan v Nazarjah in ob njej tudi faksimile iste izdaje. Sledijo daljnji prevodi v slovenščino, čeprav zbirka ni popolna. Tu je

navzoča knjižnica domačega samostana na Sveti Gori.

Ostale razstavljene izvode Svetega pisma je prispevala knjižnica samostana na Brezjah. Temeljni namen razstave je prikazati povezovalno deželo in naroda, ki mu je Bog najprej govoril. Zato so na razstavi predstavljeni pripomočki in predmeti, ki jih uporablja starozavezni molivec pred Bogom – Jud, sin Izvoljenega naroda. Tako imamo priliko videti Juda v drži molitve, s tefilinom in talitom. Prikazani so tudi šofar in prača ter menora in hanuka kot nosilca luči na razstavi.

Moto razstavi je dal sv. Frančišek, ki se je pred 8 stoletji podal v Jezusovo zemeljsko domovino, da bi izkusil veličino Boga, ki je hotel postati človek. Tako je bila Frančiškova pot na Jutrovo pot domov, saj je Jeruzalem naša mati – sveti Sion, kjer smo bili vsi rojeni.

Razstava bo ostala še do jeseni, da bi se ob njej čim več obiskovalcev ogrelo za Knjigo vseh Knjig, saj je ravno v tem pomen, da nas pritegne, ko smo v letu Svetega pisma.

p. Peter Lavrih, ofm.

Sveta Gora v luči Črniške kronike med prvo svetovno vojno

Fajtov hrib
je bruhal
gore dima,
sv. Mar-
ko - Stara
gora, Pano-
vec, Grčna,
Škabrijel,
sv. Gora
- vse en sam
ogenj.

Dolgoletni črniški dekan Alojzij Novak se je rodil leta 1881 v Trnovem pri Ilirski Bistrici, kjer je bil oče uslužbenec davčne uprave. Njegov rod sicer izhaja iz Šturij (Ajdovščina). Mašniško posvečenje je prejel leta 1905 v Gorici. Kot gojenec Frintaneuma je na dunajski univerzi pripravljaval doktorat na temo »Zakonska zveza v stari zavezi«, a ga ni nikoli zagovarjal. Od decembra 1914 je bil župnik in dekan v Črničah, kjer je ostal kar trideset let. Poleti 1944 ga je goriški nadškof C. Margotti imenoval za stolnega kanonika. Umrl je 30. avgusta 1967 v Gorici, pokopan je v Črničah.

Med delovanjem v Črničah je pisal Črniško kroniko, danes imeniten zgodovinski vir. Ob 90. obletnici hudih bojev za Sveto Goro v enajsti soški ofenzivi avgusta 1917 bomo povzeli najzanimivejše odlomke iz te kronike, ki se nanašajo na naše romarsko središče. Prvi daljši zapis je iz desete soške ofenzive (12. maj - 5. junij 1917), ko se dekan Novak žalostno spominja starih časov: »8. maja 1917: Včeraj je bilo 12 let, kar sem na sv. Gori daroval 1. sv. mašo. Zdaj pa že 2 leti ne morem več na sv. Goro iti obhajati obletnice. Lani sem šel na ta dan na Vitovlje, letos pa še to ni več mogoče.«

Notranjost bazilike na Sv. Gori med spopadi na soški fronti (Fotografija je iz zbirke Davida Erika Pipana)

Dogajanje na frontni črti je dekan Novak opazoval iz neposrednega frontnega zaledja, kajti Črniče so bile prva vas vzhodno od Gorice, ki je avstro-ogrske oblasti niso izselile. Zapis v kroniki kaže na zmedenost, pomanjkanje pravih informacij ter na silovitost bojov: »16. maja 1917: Danes je peti dan po začetku velike laške ofenzive - deseta soška bitka je v teku, a zdi se mi še vedno, da Lah noče prav ugrizniti. Bobneči ogenj ne dosega tiste srdi-

tosti, ki bi jo človek pričakoval, če bi se Cadornu šlo resno za-to, da pride v Trst. Tudi se bolj omejuje na obstreljevanje raznih odsekov soške fronte. Predvčerajšnjim je vzel Fajti hrib pod silni, strašni ogenj, včeraj je bilo tam mirno, zato je pa Staro goro in Panovec vzel posebno na muho. Sv. Goro in Škabrijel je tudi zasedel, če drži; še za sv. Goro je negotovo, Škabrijel so mu naši včeraj zopet iztrgali. Zdi se, da je šel z obstreljevanjem danes zopet višje proti Tol-

minu, kajti tu v naši bližini je nocoj bilo manj gromenja...«

Ob koncu desete ofenzive najdemo v Črniški kroniki poskus ovrednotenja stanja na bojišču:

»2. junij 1917: Uspeh njegov je edino le zasedenje Kuka - vrha severno od sv. Gore (tudi sv. Gora sama je večkrat menjala gospodarja - končno so jo obdržali naši) - in doli na Krasu pri Jamljah je prišel za 1 km dalje. Grozno - veličastni so bili prizori bitke, ki smo jih vsak dan opazovali. Fajtov hrib je bruhal gore dima, sv. Marko - Stara gora, Panovec, Grčna, Škabrijel, sv. Gora - vse en sam ogenj...« Italijansko vojaško poveljstvo je sredi poletja 1917 sprožilo novo, že enajsto (in hkrati zadnjo) ofenzivo ob Soči (17. avgust - 12. september). Po dolgotrajnih hudih bojih je 24. avgusta 1917 v italijanske roke padla tudi Sv. Gora. Dekan Novak je ob tem zapisal: »27. avgusta 1917: To-le pišem v zakristiji cerkve sv. Janeza in Pavla na Ravnah, zvečer ob 9h (po letnem času ob 10h). Doli na fronti grome neprestano topovi. Hrib sv. Gabrijela je ves v ognju. Lah je zasedel sv. Goro, skoro celo banjško planoto - zdaj sta mu na potu še sv. Gabrijel in sv. Danijel, potem ima dostop na Trnovsko planoto. - Lah

Ruševine bazilike na Sv. Gori (Fotografija iz zbirke Simona Kovačiča)

se poslužuje pri tej ofenzivi popolnoma nove taktike. Utruditi in zbegati hoče našo vojsko. Kakor se zdi, ne bo jenjal, dokler ne bo popolnoma izkrvavel on ali pa mi. Do sedaj ima uspehe, čeprav naša uradna vojaška poročila to molče preidejo. Da je sv. Gora padla, tega ne piše noben naš časnik - v Italiji so gotovo prinesli listi z najdebelejšimi črkami naslovljena poročila o tem - je res važen uspeh. Če pade še Škabrijel, za katerega se bije že drugi dan najtrdovratnejši boj, tedaj bo uboga Vipavska dolina za lep košček sveta na novo opuščena, ker bi se morala naša fronta umakniti od Kromberga, Stare gore in Bilj nazaj do Trnovega, Lijaka, Renč, Gra-dišča - Fajtovega hriba. Te-

daj tudi zbogom Črniče...« Novakov zapis ob izgubi Sv. Gore lahko razumemo tudi kot iskreno žalost avstrijskega patriota, deležnega ostankov jožefinske vzgoje in miselnosti, ki je v državni oblasti videla tudi Božje delo. Zato ne preseneča navdušenje nad prodorom pri Kobaridu in ponovno vrnitvijo avstro-ogrske vojske v Posočje med protiofenzivo oz. dvanajsto bitko ob Soči: »26. oktobra 1917: Bogu večnemu in svetogorski Materi Božji čast in hvala! Lah zapušča danes ob 8 h zjutraj Gorico, naši vojaki in Bavarci stoje pred Čedadom - prodrli so od Tolmina in Kobarida. Sv. Gora je od nocojšnje noči zopet v naši rokah. Od Banjške planote grome topovi, topovi

iz Vipavske doline bruhajo ogenj na Števerjan, Grojno in v goriško zaledje...«

Za konec še zapis o Sv. Gori iz povojnega časa v zvezi z vrnitvijo Milostne podobe: »2. oktobra 1922: Danes zopet prvi dan lep - kakor za nalašč za slovesen prenos milostne podobe M.B. iz goriške stolnice na Sv. Goro, ki se vrši danes ob 8h zjutraj. - Naši ljudje pa žal ne morejo prisostvovati temu slovesnemu činu - delo se je nakopičilo, ravno sredi trgatve smo - in ni je mogoče pretrgati. Pojdemo pa pozneje obiskat svetogorsko Begunko, ki se po 7-ih letih danes zopet vrača na svoj dom.«

Za objavo pripravil:

Renato Podbersič ml

Himna Svetogorski Kraljici

Himno mogočno zapojmo Primorci,
Milostni Materi naj se glasi!
Mi svetogorske Kraljice smo borci,
Vdano ponižno slavimo jo vsi.
Kronani Materi se poklonimo,
Zanjo ljubezen naj v srcih gori!
Slavimo Gospo svetogorsko častimo,
Ona dobrotna je z nami vse dni.

Odpev:

Čuj svetogorska premila Kraljica,
Vernih Slovencev mogočna Vodnica:
Prošnje usliši trpečih ljudi,
Priti v nebesa pomagaj nam Ti.

Peter Flander
Svetogorska Kraljica, 1962, št. 5

Ljudje so zelo dobro navajeni moliti njim pripadajoče molitve, to je brati drugi del besedila pri vsaki postaji.

Dnevnik patra Paolina Bassettija

1. april 1946

Vstal sem ob 5.15. Od 5.45 do 7.00 sem spovedoval. Po zajtrku, spet v cerkovníkovi hiši. Šel sem v Gorico (na Kapelo).

2. april 1946

Urejal sem račune, mašne darove in drugo. Uredil sem. Dobro je. Vreme je lepo.

3. april 1946

Čudovito lep dan. Sončil sem se pol ure. Tudi aprilsko son-

ce je močno. Tukaj v sobi je zdaj ob 15.00 uri 18° C. Danes zjutraj je bilo 15° C.

4. april 1946

Danes zjutraj so prišli orožniki iz Solkana in preiskovali. Zdi se, da so vlomilcu (na praznik sv. Jožefa) na sledi. Lepo vreme je tudi danes. Vendar tudi veter malo vleče.

5. april 1946

P. Teofil se je vrnil iz mesta Trento. Potoval je z družbo.

Monte Santo di Gorizia. Le prime campagne
Sv. Gora pri Gorici: Prvi zvonovi po vojni vlti iz najdenih kosov

Sveta Gora 9. 2. 1930 - Prvi zvonovi po vojni vlti iz najdenih kosov. Pri zvonovih je viden frančiškan Kandid Grmek, ki je bil tedaj v službi na Sveti Gori.
Razglednico podarila: g. Irena, ta fotografija ni še bila objavljena.

Oblačno in kar močan veter.

6. april 1946

Tudi danes oblaki zakrivajo nebo. Amerikanci so v Gorici priredili vojaško paradu. Eskadrila 12 lovcev Cortis je letela nad mestom. Kako je zvenel v ušesih tisti njihov hrup, dobro znan iz časa pred enim letom, ko nam je ob njem zastajala kri v žilah. Danes so sadilci borov vsadili osem lip na prostoru pred našim pokopališčem. Danes zvečer je prišlo pet romarjev, izmed njih sta dva prišla okoli 20.00 ure.

7. april 1946

Dež. Precej ljudi. Doma sem spovedoval nad dve uri. Zdaj ob 9.30 odhajam v Grgar. Med potjo je nehalo deževati. Prišel sem pol ure pred mašo. Ob 10.00 (po sončnem času) sem maševal in pridigal. Pred blagoslovom pa maši sem molil litanije Jezusovega Srca in posvetitev. Potem sem krstil Marijo Gadnik. Bil je to letos prvi krst v Grgarju. Takoj nato sem odšel v Ravnico. V vas sem prišel opoldne. Duhovnik Vladimir Rijavec me je zelo prijazno sprejel. Kosilo je bilo izvrstno. Ob 14.00 se

je začelo bogoslužje. Ker se je duhovnik slabo počutil, sem jaz molil križev pot. Nad deset let je minilo, odkar sem ga molil po slovensko. Ljudje so zelo dobro navajeni moliti njim pripadajoče molitve, to je brati drugi del besedila pri vsaki postaji. Po križevem potu je bil blagoslov. Ob 16.00 se je pričelo spovedovanje in je trajalo neprekinjeno do 19.45. Dobil sem 55 spovednih listkov. Sklepam, da jih okoli dvajset ni imelo s seboj spovednega listka, ker mi ga niso dali. Tako sklepam, da sem jih spovedal okoli 70. To so bili moški (priletni in

mladi), žene in dekleta. Otroci bodo prišli k spovedi na veliki četrtek.

8. april 1946

Ob 5.30 sem bil v cerkvi. Spovedoval sem nad poldrugo uro. Po maši in zajtrku sem se odpravil domov. Ko sem na poti prišel čez most, sem videl tisto gostilno, kjer smo se 19. septembra 1943 kot jetniki ustavili za približno eno uro, negotovi, kaj se bo z nami zgodilo. Tudi zdaj je bilo tam nekaj partizanov, vojakov. V spominu sem spet zagledal partizanske čete iz tistega večera, ki so v tišini hodile mimo, in še veliko drugih reči.

Domov sem prišel ob 11.15. Vreme je lepo. Rad bi bil šel na Kapelo v spomin na prvo obletnico smrti p. Cesarija Fonda, svojega predragega sobrata in sošolca, žrtev najhujšega letalskega napada na Gorico v vsej vojni. Preprečila mi je to diareja, ki me je napadla.

9. april 1946

V računski knjigi sem odkril, da nisem vpisal prejemkov iz prodajaln. S tem sem se zamudil ves dan. Prepisal sem račune v glavno računsko knjigo,

da so razvidni tudi prejemki iz prodajaln.

10. april 1946

Ves dan je rahlo rosilo, ni zares deževalo. Ob 22.00 pa je začelo deževati, da je veselje. Zdaj ob 23.00 dežuje lepo. Pisal sem pisma za veliko noč: Giovanniju, s. Luigi, Vittoriji, Annetti Peg in razglednice: Mariju Federizziju, Oderizziju, p. Fedeliju, D. Dadiju, Bertoliju in Karlu Cagoliju.

11. april 1946

Svojo pošto sem oddal. Presenečenje: Sneg na Banjšicah. Zapadel je skoraj do Zagorja na pobočju Trnovega. Na oknu ob 9.10 toplomer kaže +5° C. Treba je pomisliti, da se je pretekli dni v senci toplota dvigala do +18° C.

12. april 1946

Bil sem v Gorici. V mestu sem imel nekaj opravkov. Popoldne sem na Kapeli obnovil tonzuro patroma gvardijanu in Damianu in pristrigel brado bratu Agnellu. Na povratku sem v trgovini Gomišček vzel 10 kg soli. Ustavil sem se kot navadno. Mimo je prišel p. superior (op. prev. Guglielmo Endrizzi). Poklical sem

ga v hišo. Ponudili so nama pijačo. Bil je zelo zadovoljen zaradi njihove prisrčnosti. G. Gomišček nama je potem pokazal dve fotografiji bombardiranja 20. februarja 1945. Na eni se vidijo eksplozije bomb, na drugi pa izvidnik ugotavlja škodo in pregleduje bombardirano področje. Vidi se zelo lep razgled, natančno je mogoče razločiti vsako stvar, poudarjena je celo senca cerkvenega zvonika. Odpravila sva se, samo pri vratih sva se še ustavila, da sva dobila točke za nakup. Na pot sva šla ob 18.15 in domov sva prišla ob 20.15. Moje rame so bile razbolele.

13. april 1946

Obnovil sem vsem (bratom) tonzuro s strojčki za striženje, ki sem si jih včeraj sposodil na Kapeli in jih prinesel s seboj.

14. april 1946

Lepo vreme. Veliko smo spovedovali. Bilo je okoli 400 svetih obhajil. Ob 11.00 je bil blagoslov oljčnih vejic in procesija. Vse sta opravila p. predstojnik in brat Rudolf. Drugi smo še spovedovali. Bil je prvi dan velikega dušnopastirskega dela. Zakristija je bila polna

Blagoslov kapelice Uršuli Ferligoj, l. 1938 - Dekleta nosijo cvetje in palmove veje.
(Foto: Oliva Miljavec, osebni arhiv)

ljudi. Popoldne sem šel na Vodice. Ko sem se vrnil domov, sem večerjal in molil brevir za jutrišnji dan.

15. april 1946

Mattiroli je pripeljal z motociklom zaboje. Poleg drugega je bil v njih tudi en ciborij, štirje kelihi, oltarne prti in mali ostenzorij.

16. april 1946

Danes zjutraj so iskalcin začeli čistiti (področje Svete Gore). Pet jih je in prihajajo iz Trsta. Začeli so pri stopnicah proti

žičnici. Imajo dve magnetni napravi.

Danes zvečer odhajam na Kapelo in bom ostal tam do sobote zjutraj.

17. april 1946

Od 9.30 do 12.00 sem spovedal 48 redovnic, od 14.00 do 16.30 pa 42. Eno urico sem bil pri p. Otonu (op. prev. Kocjanu). Zelo dobro se počuti.

18. april 1946

Ob 7.00 se je pričela sveta maša. Pri njej sem bil v službi diakona. Prej sem spovedoval od 5.45 do 7.00. Bilo je veliko kor-

monskih redovnic. Sveto obhajilo so delili trikrat pred mašo. Pri obhajilu med mašo je bilo okoli sto ljudi. Spovedovalo je pet duhovnikov. Navsezgodaj zjutraj sem popravljaj 12. postajo križevega pota in sem moral vzdati v steno dva lesena vložka. To delo me je zamudilo nad dve uri.

Popoldne sem šel voščit praznike družini Morvagna. Zadržal sem se pri njih več kot eno uro. Videl sem, da jim gre dobro. Zadnjikrat sem bil pri njih 20. septembra 1944. Zdi se mi, da jim je dobro. Imajo skladišče, dobro je založeno z likerji in vinom. Gospodar mi je zaupal, kje je

Škof Margotti na slovesnosti ob posvetitvi Kapelice Uršuli Ferligoj pred Piskovo hišo, leta 1938 - ob 400-letnici svetogorskih prikazovanj. (Foto: Anica Košuta, osebni arhiv)

skrit njegov revolver. Poddaril mi je tričetrtilitrsko steklenico konjaka.

Obiskal sem notarjeve Grusovin na trgu Vittoria. Našel sem samo notarjevega brata. Prebil sem pri njih več kot dve uri. Govorili smo o tem in onem. Voščil sem praznike tudi lekarnarju Cristofellettiju.

19. april 1946

Pri pasijonu sem bil kronist in pri maši sem imel službo diakona. Vse je zelo lepo potekalo. Vlogo Kristusa je opravil p. Damiano, vlogo dekle pa p. gvardijan Camillo Paris.

Ves dan sem bil doma. Pihal je veter in ponoči je deževalo.

Ob 16.00 je bil pridigan križev pot. Pri njem je bilo okoli 60 otrok in prav toliko odraslih ljudi. Pri matutinu smo peli samo berila prvega, drugega in tretjega nočna. Tudi recitiranje so spremljale orgle.

Vzdržal sem se kajenja, zato sem bil precej živčen. Pripravljaj sem se na nedeljsko pridigo.

20. april 1946

Izredno lepo vreme. Spovedoval sem malo.

Vstal sem ob 4.30. Obril sem se in pospravil svoje stvari za pot. Takoj po maši sem moral oditi na Sveto Goro.

Pri bogoslužju sem bil diakon. Pel sem Exultet. Pri maši so peli otroci. Lepo je bilo. Pri obhajilu je bilo okoli 50 ljudi.

V Solkanu sem šel voščiti gospodu dekanu. Na Sveto Goro sem prišel okoli 12.30. Po kratkem počitku sem odšel v Gargar. Tja sem prišel ob 19.00. Spovedal sem okoli 30 ljudi. Večerjal sem pri cerkovniku, spal pa v hiši Leopolda Doljaka. Pogovarjali smo se še po 23.00.

21. april 1946

Velika noč je bil čudovito lep dan. Ob 5.15 sem bil v cerkvi. Spovedoval sem do 6.00. Nekaj minut po 6.00 sem sam začel peti jutranjice. Ko sem prešel do Te Deum, je pred oltarjem začel peti zbor. Recital sem Te Deum zase, oni so namreč peli slovensko običajno pesem Hvala večnemu Bogu... Zapel sem prošnjo in potem sem se v zakristiji napravil za mašo. Izpostavil sem Najsvetejše, prijel z rokami monštranco in trikrat zapel alelujo. Maševal sem pred izpostavljenim Najsvetejšim. Uporabil sem kadilo. Začasna kapela je bila natlačena. Manjkali pa so vsekakor otroci in mladina.

Po prvi maši sem šel s cerkovnikom gledat pokopališče. Tam blizu mi je pokazal kraj, ne da bi se seveda preveč približala, kjer so bili pobiti, natančno število ni znano, Goričani ali v Gorici bivajoči, ko so v Gorici imeli oblast partizani. V eni sami odpravi jih je bilo ustreljenih 68. Razporedili so jih ob robu prepada po osem zvezanih skupaj. Morali so klečati. S strojnico so jih postrelili in padali so v globino. Dva sta skočila v prepad, predno sta bila ustreljena in ostala sta

živa tri dni. Ljudje, ki so hodili po cesti mimo, so ju slišali stokati. Tako so ju bili partizani prisiljeni izvleči z vrvmi. Za njuno smrt ljudje niso zvedeli.

Ob 10.00 je bila druga, peta maša. Pred mašo sem prebral evangelij in oznanila. Po maši je bil blagoslov z Najsvetejšim. Kosilo je bilo izvrstno in obilno. Potem sem obiskal našega predragega Antona Černeta, nekdanjega cerkovnika na Sveti Gori.

Ob 15.00 je bila slovesnost s petimi litanijami. Tako je bilo praznovanje končano. Bil sem nadvse zadovoljen. Domov sem se vrnil po stezi, ki na Sveti Gori pod pokopališčem zavije v gozd. Po tej stezi sem zdaj spet hodil po petih ali šestih letih. Gozd je večinoma posekan za žganje apna.

22. april 1946

Tukaj je bilo kar nekaj ljudi. Okoli 150 jih je bilo pri svetem obhajilu. Mislim, da jih je bilo celo veliko več. Tudi vreme je bilo lepo. Prvič smo prodajali vino. Šlo ga je okoli 80 litrov. Kjer je nekoč bil poštni urad, se zdaj prodaja vino, v govorilnici pa druga pijača. Morali smo nakupiti kozarce in

steklenice. Prodajali smo tudi kruh in sir. Prišle so me obiskat moje deklice, male pevke.

23. april 1946

P. Guglielmo bo šel v Rim, da bo zvedel, kaj bo z našima tukajšnjima samostanoma in kaj z idrijskim.

24. april 1946

Lepo vreme.

25. april 1946

Bil sem v Gorici. Pri Sv. Ignaciju je maševal nadškof Carlo Margotti v spomin padlim za osvoboditev izpod nacifašističnega jarma ob obletnici splošne italijanske vstaje in nemško-fašističnega poraza. Iz Solkana so iskalci min s tovarnjakom pripeljali tam spravljene svetogorske stvari. Iskalci min so se prišli dogovarjat. Za plačilo zahtevajo šest pletenk vina, kruh, salame, sir za vsak prevoz na Sveto Goro, tudi za včerajšnji dan.

26. april 1946

Tudi danes so z istim tovarnjakom dvakrat pri-

peljali svetogorske stvari iz Solkana. Raztovarjali smo: blazine s kovinskimi vzmetmi, lesene postelje, cvetlične vaze, vrata tabernaklja, vrata obhajilne mize, svetilke pred izpostavljenim Najsvetejšim in še nekaj drugih predmetov.

Zvečer okoli 21.00 so daleč naokoli goreli kresovi. Naštel sem jih 82, toda bilo jih je še več, ker jih je veliko že ugasnilo. Ni pa bilo kresa pri svetogorskem spomeniku padlim.

27. april 1946

Ves dan je bila megla. Prišel je ljubljanski p. provincial Gracijan Heric. Ni bilo nobenega romarja.

Tudi danes so pripeljali tovornjak svetogorskih stvari: 74 stolov, 7 žimnic, polnjenih s suho morskotravo, in še druge predmete. Dali so se plačati: 6 l vina, kruh, sir, salama.

28. april 1946

Ponoči je nekoliko deževalo. Zdaj je oblačno. Nad Sočo se delajo nizke megle, zanesljivo znamenje za dež. Je potreben.

Pred enim letom, med 13.30 in 14.45 sem zadnjič govoril s poročnikom iz mesta Arco: dal mi je ci-

gareto in potem z vso zaupnostjo povedal: Nemci so nas izdali. Ob 14.00 bomo imeli tajen posvet in potem se bodo dogodki hitro vrstili. Sami se bomo izvlekli na varno.

Ob 14.00 sem šel v vojašnice nekdanjih orožnikov in sem zadnjič telefoniral bratu Vitalu. Bil je njegov god. Zanj skrbijo glede vsega.

Čeprav je bilo spremenljivo vreme, je prišlo v cerkev veliko ljudi. Skleпам, da je bilo 200 ali še več svetih obhajil. Pri maši je pridigal ljubljanski p. provincial, mirno, kratko in dobro.

Popoldne je prišlo nekaj Amerikancev.

Prišel je duhovnik iz vidiemske nadškofije in bo osem dni tukaj pri duhovnih vajah.

29. april 1946

Oblačno ves dan. Enako kot preteklo leto sem zdaj opolnoči komaj prepisal mesečne račune v osnutek. Nebo je jasno in zvezde migljajo.

Od Trsta je videti blesketanje žarometov in to zelo močno. Mora jih biti veliko.

Tudi danes so po kosilu iskanci min opravili lepo vožnjo. Pripeljali so tri

velike omare, eno skrinjasto klop, pet kvintalov Marijinih podobic večje-ga formata, nekaj velikih in majhnih miz, šest velikih svečnikov za veliki oltar in še veliko majhnih predmetov. Toda min pa niso nič iskali. Sedeli so ter jedli in pili. Ob 18.00 so odšli.

29. aprila lansko leto nisem nič spal, kot tudi to noč ne. Lansko leto so se to noč slišali klici ljudi, ki so praznili razne vojašnice. Italijanski in nemški vojaki različnih uniform so zginili, ne da bi koga nadlegovali. Ljudje so se bali kakšne vstaje, kaj hudega, toda vse se je izteklo brez spopadov.

30. april 1946

Maševal sem po lastnem namenu zahvaljujoč se Bogu, da sem prestal to tako vznemirljivo leto brez hudih udarcev. Toliko bolj, ker je v Solkanu, kjer sem bil pred enim letom ob koncu grozne vojne, gotovo po izredni pomoči svetogorske Božje Matere, vse potekalo tako gladko. Vse to pripisujem njej. Kot danes, je bil tudi pred enim letom ta dan hladen. Prvič sem se zatekel na solkansko zaklonišče nad cerkvijo z imenom Čahline. Pri-

Grgarska dekleta »Uršule« - Oblečene tako, kot je bila Urška Ferligojeva.
(Foto: Oliva Miljavec, osebni arhiv)

bližno ob 8.00 je šest letal krožilo nad pol ure okoli Sabotina. Bal sem se, da se hočejo zlobno poigrati z napadom na svetišče na Sveti Gori. To bi bili tudi naredili, če ne bi po umiku italijanske in nemške vojske ponoči, partizani že prišli na Sveto Goro in ne bi z dogovorjenimi znaki potrdili svoje navzočnosti.

Ves dan so se slišale strašne eksplozije. Številni mostovi so bili namreč porušeni.

Neprestano se je slišalo streljanje iz pušk in iz mitraljezov v Brdih, bolj natančno na Kalvariji, kjer so bili četniki. Več kot

eno uro so se s tega vrha oglašali topovi.

V Gorici je sirena kar naprej tulila. To je ljudi vznemirjalo, da so bili brez moči. Niso vedeli, kaj še pride.

V Solkanu so se terenci, to je partizani med ljudmi, oborožili. Neovirano so hodili po vasi s puško, brzostrelko ali z revolverjem.

Pred 10.00 se je pomikala skozi Solkan skupina četnikov v bojnem razporedu. Bilo je videti, da hitijo. S Čahln smo videli steber dima od eksplozij granat, videli smo vojaške tovornjake voziti od juga, motorizirana angleška

in ameriška vojska, proti Gorici. Trepotali smo. Bili so grozni trenutki.

Zvečer smo videli prve partizane. Bilo jih je malo. Rekli so, da njihova četa pospešeno hiti v Trst.

G. dekan je bil v župnišču preplašen in brez moči, prav tako njegova gospodinja. Jaz sem bil miren.

Okoli 7.00 se je približno trideset Solkancev, obo-roženih, kakor je kdo mogel, odpravilo proti Gorici. Mislim, da niso prišli v mesto. Ljudje so slišali streljanje in so se bali za njihovo življenje. Vračali so se domov vsak na svojo pest.

Danes je bila prva nevihta

Slovesnost ob blagoslovitvi kapelice Uršuli Ferligoj pred piskovo hišo, leta 1938.
 (Foto: Oliva Miljavec, osebni arhiv)

v letošnjem letu. Vreme se je nanjo pripravljalo celo uro. Bliskalo je in grmelo je. Oblaki so se zastavljali v ozkem grlu med Sabotinom in Škabrijelom. Končno pa se je ob 15.50 nevihta razdivjala. Trajala je 12 minut. Toča.

Preteklo noč sem sestavil osnutek računov, dopoldne do 11.45 pa sem vse lepo vpisal in izročil v pregled p. Teofilu.

Danes zjutraj so iskalci min končali svoje delo. Za plačilo njihovih uslug in za prevoz svetogorskih stvari so prejeli 35 l vina, 0,5 kg sira, 0,5 kg salame in 5 kg kruha.

V spominu obnavljam, kaj se je dogajalo pred enim

letom. Bilo je okoli 23.30. V razburjenju, ker nisem vedel, kaj se je zgodilo s partizani, sem zaman skušal zaspati.

Naenkrat pa se razbesni prav pod mojim oknom strašno streljanje. Bil je mitraljez in dve brzo-strelki. Skupaj z njimi pa je streljal še minomet. Nisem si mogel razložiti tega streljanja in čez nekaj časa sem se domislil, da morda streljajo v počastitev prvega maja. Neopazeno sem stopil k oknu, ker je bilo po navadi vedno odprto, le rešetke so bile neprodušno zaprte. Navadno sem imel dve rešetki odprti, da ne bi prodirala svetloba, kar se

je bilo treba varovati pred letalskimi napadi. Zato sem mogel videti vse. Bilo je pet mladih Solkancev. Naslednji dan sem zvedel: domobranci so hoteli iti skozi vas.

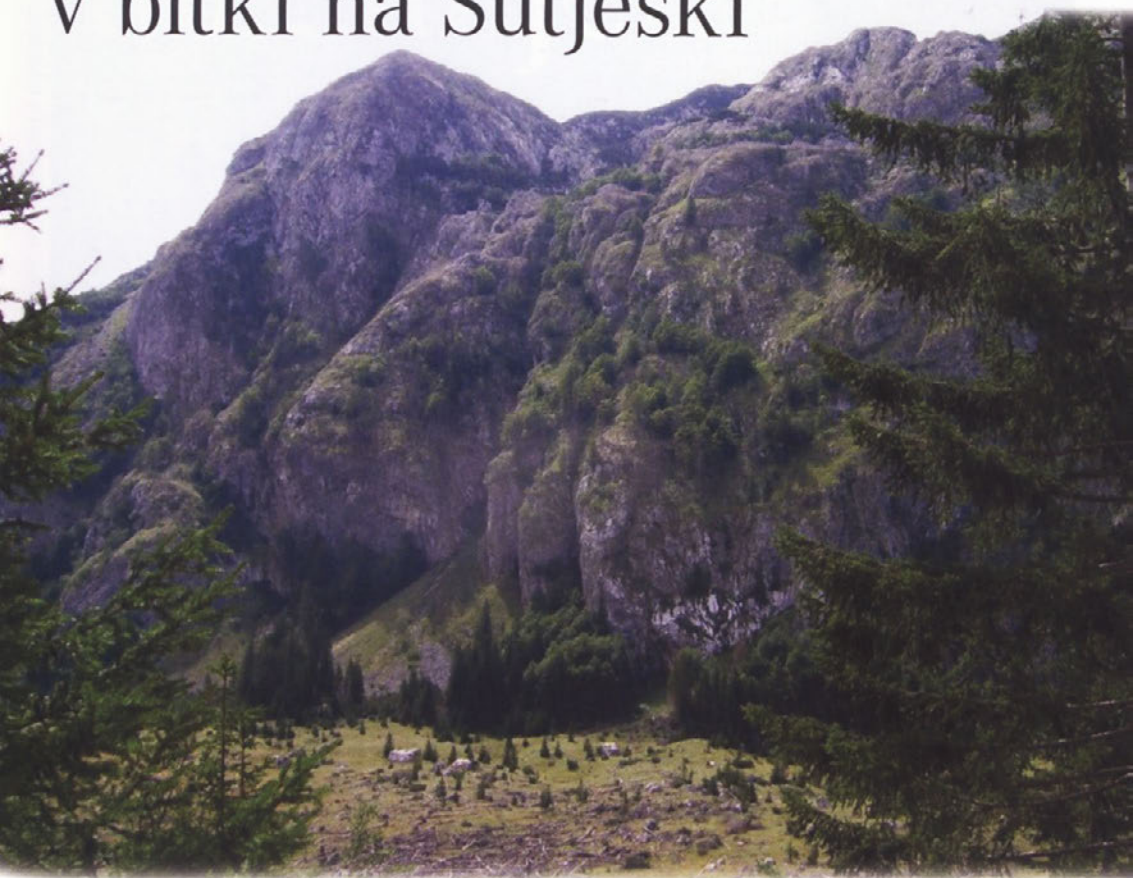
Danes zvečer je nad 200 kresov razsvetljevalo hribe, začevši od Krna, Banjšic, Trnovega, Vipavskega, Krasa in Brd ter navzdol po Istri daleč, daleč. Grgarci so kurili kres pri svetogorskem spomeniku padlih. Solkance je bilo slišati peti in vpiti.

IZ ITALIJANŠČINE PREVEDEL

p. Pavel Krajnik

Svetogorska Kraljica v bitki na Sutjeski

Naslov se zdi neverjeten, vendar je resničen. O tem se pričamo, če vzamemo v roke knjigo spominov Franca Berceta iz Dornberka z naslovom Takrat so ravno cvetele marelice.

Bil je v italijanski vojski v Dalmaciji. Po prazničnem dopustu se je februarja 1943 v Bosni pridružil par-

tizanom. Do konca vojne je sodeloval v najhujših bojih za osvoboditev.

»Čeravno je bil jasen in sončen dan, sonce ni prodrlo do nas. Obdajal nas je gost dim od eksplozij granat. Med seboj se nismo videli, le med grmenjem smo slišali glasove komandantov, ki so nas bodrili in izdajali povelja. Njihov glas nam je

vlival posebno moč. V teh nečloveških razmerah sem bil ranjen v levo roko in v desni kolk. Ko se je dim malo dvignil, sem zagledal okrog sebe sama trupla, mrtvi tovariši pomešani s trupli nasprotnikov... Bilo je grozno, nepopisno. Povsod naokrog so ležali mrtvi. Od ropota granat, cviljenja štuk in krikov smo bili

... sem v tistih ognjenih oblakih za trenutek zagledal sliko Svetogorske Materice Božje. In kakor bi mi rekla: »Ne boj se!«

že vsi zmešani. Bila je tema, da nisi videl ničesar. Le jok in krik in klicanje, peklenska slika. Ta je kričal tako, drugi klical onega, sami kiki. In to se je vrtele približno štiri-deset dni.

Reševala nas je pomlad. Brsti dreves in različne trave, to nam je bila glavna hrana. Tako smo po grozovitih bitkah prišli v dolino Sutjeske. Enkrat sem se ulegel pod bukev, ko prileti krogla. Primem se in opazim kri. K sreči, da mi ni prebila nič resnega, ker je prej prebila bukev in se ohladila. Kroglo sem potegnil ven. Tu sem bil na koncu z živci. Bil sem tako zmešan, da sem videl Svetogorsko Marijo, ki mi je rekla, naj se nič ne bojim. In takrat je nekdo prišel k meni, ne vem, kdo je bil, me prijel za roko in rekel: 'Ne tja, sem pridi.'

Takrat je padla granata na bližnjo bukev in mi še tiste hlače, ki so že tako bile razcapane, raztrgala, kot bi šel z žago čeznje. In noga je bila v hipu vsa krvava. Odpravil sem se nekam navzdol, hodil sem po mrtvih, in tam sem prvič videl Tita. Ob njem je bil Ivo Lola Ribar, ta stari.«

Bercetova knjiga se zaključí s stranjo Moč molitve:

»Ob koncu ne morem, da ne bi povedal še nekaj o molitvi. Verjamem, da je prav moč molitve

slika je simbolična, ni v povezavi s tekstom.

tista, ki me je pripeljala skozi vse trpljenje in nevarnosti ponovno domov. Vsak dan so me moji domači, posebno trije otroci, priporočili Svetogorski, da bi me pripeljala spet domov. Tudi sam sem vsak dan zmolil desetko rožnega venca.

Ko sem se v najstrašnejših bojih nahajal na Sutjeski in ko skoraj ni bilo več upanja, da bi kdo ostal živ..., sem v tistih ognjenih oblakih za trenutek zagledal sliko Svetogorske Materice Božje. In kakor bi mi rekla: »Ne boj se!« in ta 'ne boj se' me je spremljal skozi najhujše boje. Ko smo odhajali v težke bitke, so nekateri grenko pozdravljali: »Nasvidenje pri sv. Petru.« Jaz pa sem jim redno odvrčal: »Ne, ne, jaz se bom vrnil živ.« In res sem se.

Romanje

po poti

TREH SVETIŠČ

Stoletja stojijo na vrhah in vabijo: Stara Gora, Marijino Celje in Sveta Gora.

Kdo ne pozna treh romarskih Marijinih svetišč ob zahodni meji naše domovine? Kdo ni že kdaj v življenju obiskal vsaj eno izmed teh stoletnih Marijinih hramov na tak ali drugačen način?

Od leta 2000 je romarjem in seveda vsem pohodnikom ponujena še ena možnost za obisk: peš pot treh svetišč. Označena je s kažipotmi, Marijinih logotipom in informacijskimi tablami. Tako se lahko na pot podaš resnično po romarsko, peš z nahrbtnikom na ramenih, palico ter s križem spredaj ...

Tako romanje vsako leto, letos je to bilo že četrto, organizira čezmejno društvo M. O. S. T., ki z odličnim vodenjem popelje skupino na dvodnevno pot od Stare Gore do Svete Gore. Tudi letos je bilo tako.

Leta 2003 je bila pot podaljšana in blagoslovljena do Grgarja. Na župnijski

cerkvi je informacijska tabla in proti Sveti Gori po starodavni stezi, po sredi, tudi označena z logotipom. Doma sem že takrat na glas razmišljala, da bo to pot pač treba enkrat prehoditi. Spodobi se nekako, saj smo doma tu, na njenem »začetku« ali »koncu«, kakor se pač vzame.

In zgodilo se je letos 19. in 20. maja. Bila je lepa sončna majska sobota. Z avtobusom smo se romar-

ji, tudi skupinica osmih iz Grgarja, odpeljali iz Solkana do Stare Gore nad Čedadom. Tu je družčina 53-tih, ki si bo skupaj dva dni zadihana brisala znoj s čela, prvič prejela popotni blagoslov patra frančiškana. Sledil je kratek ogled cerkve, osebna molitev in skupna fotografija. Odhod. Prvi dan je bil naš cilj župnišče na Ligu. Najprej je pot vodila navzdol, nato

že smo bili v Britofu. Obiskali smo znano gotsko cerkvico svetega Kancijana na gričku in si ogledali 500 let stare umetnine. Po kratkem počitku se je začel vzpon proti Ligu. Dobra smo se nadihali, a vsi, brez izjeme, dobre volje prišli na vrh. Cilj prvega dne je bilo župnišče na Ligu. Odložili smo nahrbtnike in si poiskali prenočišče. Svobodna iz-

prečno po gozdnatih senčnih pobočjih, mimo posameznih zapuščenih hiš, pa spet navzdol mimo redkih vasic. Razveselilo nas je razkošno cvetje na oknih. Še so tu ljudje! Tu in tam nas je domačin pozdravil in povprašal od kod in kam. Okrog 18. ure smo prišli v dolino mejne reke Idrije, prekoračili mejo in

bira: pogradi v nadstropju ali skupna ležišča na podstrešju. Lepo! Sledila je v kapeli večerna maša, ki jo je daroval gospod župnik iz Kanala. »Romarski otroci« so stregli, romarji brali berila in prošnje, vsi pa smo peli, peli ... Po večerji v kulturnem domu, smo na župnjiskem dvorišču ob kresu imeli družabni večer. Harmonika in

pesmi: slovenske, italijanske in furlanske, tako narodnostno pisana je pač bila romarska družčina.

Zjutraj smo odšli do mogočne cerkve Marijino Celje. Prekrasno jutro, travniki in senožeti v razkošnem cvetju, rosa, mir ... na vrhu se je odprl razgled na obe strani naše poti, nazaj tja do Stare gore, ki smo jo prehodili včeraj in naprej tja do Svete Gore, ki je še pred nami. Nekdo v skupini je vprašal: »Je tam Sveta Gora?« »Da!« je bil kratek odgovor.« »Strahospoštljiv pogled!« je odgovoril.

Sveta Gora je namreč bila cilj našega romanja. Spet nas je pot vodila malo po grebenu, največ pa navzdol po strmih pobočju proti dolini Soče. Kratke postanke v Desklah. Nato ponoven vzpon po pobočju Kuka do Piskove senožeti, kjer se je nam, danes drugič, zdaj prav od blizu prikazala svetogorska bazilika. Kakšno veselje! Po sedmih urah hoje drugega dne smo bili na cilju – na Sveti Gori! Sledila je slovesnost: SREČANJE DVEH ŠKOFIJ. Romarji smo se zbrali pred cerkvijo in takoj za slovesnim sprevedom škofov in duhovščine vstopili v cerkev. Pred oltar so najmlajši udeleženci položili romarski križ, ovenčan z venčkom rož. Kako je bilo vsakemu izmed nas pri srcu? Prostor v Svetogorski Kraljici mi ne dopušča, da bi vse to opisala!

Justina Doljak

**Pred oltar
so najmlajši
udeleženci
položili ro-
marski križ
ovenčan z
venčkom rož.**

Od začetka božje poti do slovesnega kronanja čudežne
podobe Matere božje na Sveti Gori (1539-1717)

Francišskani na Sveti Gori imajo svoje nasprotnike in dobrotnike

Skalnica je vedno bolj zaslužila ime Sveta Gora, ki je sčasoma izpodrinilo prvotno ime, in sicer, kakor se zdi, že brž spočetka božje poti. Kedaj prav se je »Skalnica« začela »Sveta Gora« imenovati, je težko natanko določiti. Bavčarju je to ime že znano (1622). Bržkone so začeli kmalu po prikazni tako imenovati ta milostni kraj. Dobivali so vedno več posnemovalcev, dokler se ni prvotno ime izpodrinilo vsaj pri vnanjih, ker domači so še dolgo pozneje ta hrib imenovali »Skalnica«.

Molitve pobožnih redovnikov so se začele razlegati na posvečenem mestu.

Zdelo se je, da se srečujejo in občujejo nebeščani z zemljani na Sveti Gori. Toda kjer Bog svoje svetišče postavi, skuša brž tudi peklenšček prištuliti svojo kolibo. Razni hudobneži so začeli zlobno nadlegovati ponižne menihe. Zavaljo tega se obrne o. gvardijan Marijan Bosenški vnovič do vladarjeve milosti ter prosi, da bi bile pridobljene pravice zavarovane pred posvetno hudobijo. Vladar srčno rad usliši pravično prošnjo ter potrdi s pismom iz Gradca 25. feb. 1574 dano darilo, sprejme redovno družino na Sveti Gori v svoje posebno varstvo in zažuga z največjo vladar-

sko nemilostjo vsem, ki bi se drznili kakorkoli si bodi motiti ali nadlegovati njegove varovance v njihovih pravicah. Enako pismo je bilo ponovljeno l. 1583. Na prošnjo o. Dominika Andreassija, komisarja bosanske province, je obdaril Ferdinand III., nadvojvoda avstrijski, s pismom iz Gradca 31. jan. 1609 samostan na Sveti Gori z mnogimi svoboščinami, oprostivši ga vsakršne robote, mitnine, colnine, sploh vseh javnih butar, ter jim dovolil, po mestnem ustavu pobirati miloščino od hiše do hiše. Povod temu odloku so bile menda sitnosti in nadležnosti, ki so jih tedanji

posvetnjaki prizadevali menihom; kajti prisiljeni so bili pozneje še enkrat vložiti pritožbo do Ferninanda I., tedaj že rimskega cesarja, da bi jim že vendar enkrat bilo mogoče mirno uživati tolikokrat zagotovljene pravice. Potrjene so jim bile vnovič vse dotedanje pravice in svoboščine s pismom iz Gradca 31. avgusta 1652. Vsaka dobra stvar najde svoje sovražnike in škodljivce; tudi na božjih poteh se le prerad zaleže škodljivi mrčes in poganjajo strupene gobe. Umazani dobičkarji ni nič sveto; celo božje poti so ji ugodna prilika, da zbira judeževe groše. Kako pridobi, ne vpraša; samo da ima. Večkrat satan, zakleti sovražnik vseh svetišč, pripehá svoje sužnje ravno na take svete kraje, da bi posvečeno mesto omadeževali z grdobjami in ostudnostmi in bi romarsko pot pristudili pobožnemu ljudstvu. Gostilničarji in barantači so pogostoma posredniki hudičevi pri teh peklenških namerah. Svetogorskim menihom je prizadevala ta božjepotna golazen mnogo skrbi. Obrnili so se v tej zadevi do cesarja Leopolda I., ki jim je s pismom iz Gradca 12. septembra 1672 potrdil prejšnje pravice in os-

tro zapovedal, da nima nihče krhati njihovih pravic in svoboščin. Posebno pa je prepovedal vse nepoštenne kupčije in dvomljive gostilnice ter potrdil samostanu pravico izbirati, postavljati in odstavljati prodajalce in gostilničarje, ki so pa morali stalno stanovati na Sveti Gori. Zagrizeno sovraštvo sosedov in prekanjena hudobija bržčas le še nista dala ubogim menihom miru, če sodimo po dveh pismih cesarja Karola VI. iz Gradca 20. nov. 1732 in 2. maja 1736, katerega so preganjani redovniki že v tretje prosili pomoči. Z omenjenima pismoma se je cesar na vso moč potegnil za pravice samostanske družine ter obenem zapovedal goriškemu namestniku, da naj potilikih cesarskih ukazih varuje in brani redovnike vsakterih napadov, krivic in preganjanj. Popolni obseg teh vladarskih odlokov navaja o. K. Pasconi v svoji zgodovini od str. 5. - 19. Hranili so se ti odloki pozneje v arhivu oo. frančiškanov na Kostanjevici. Želeti je bilo še pripravnega kraja za bolne, onemogle in ostarele menihe, ker precej visokega lega v pozimskem času ni kaj ugodna bolehavim in je tudi zdravniška pomoč

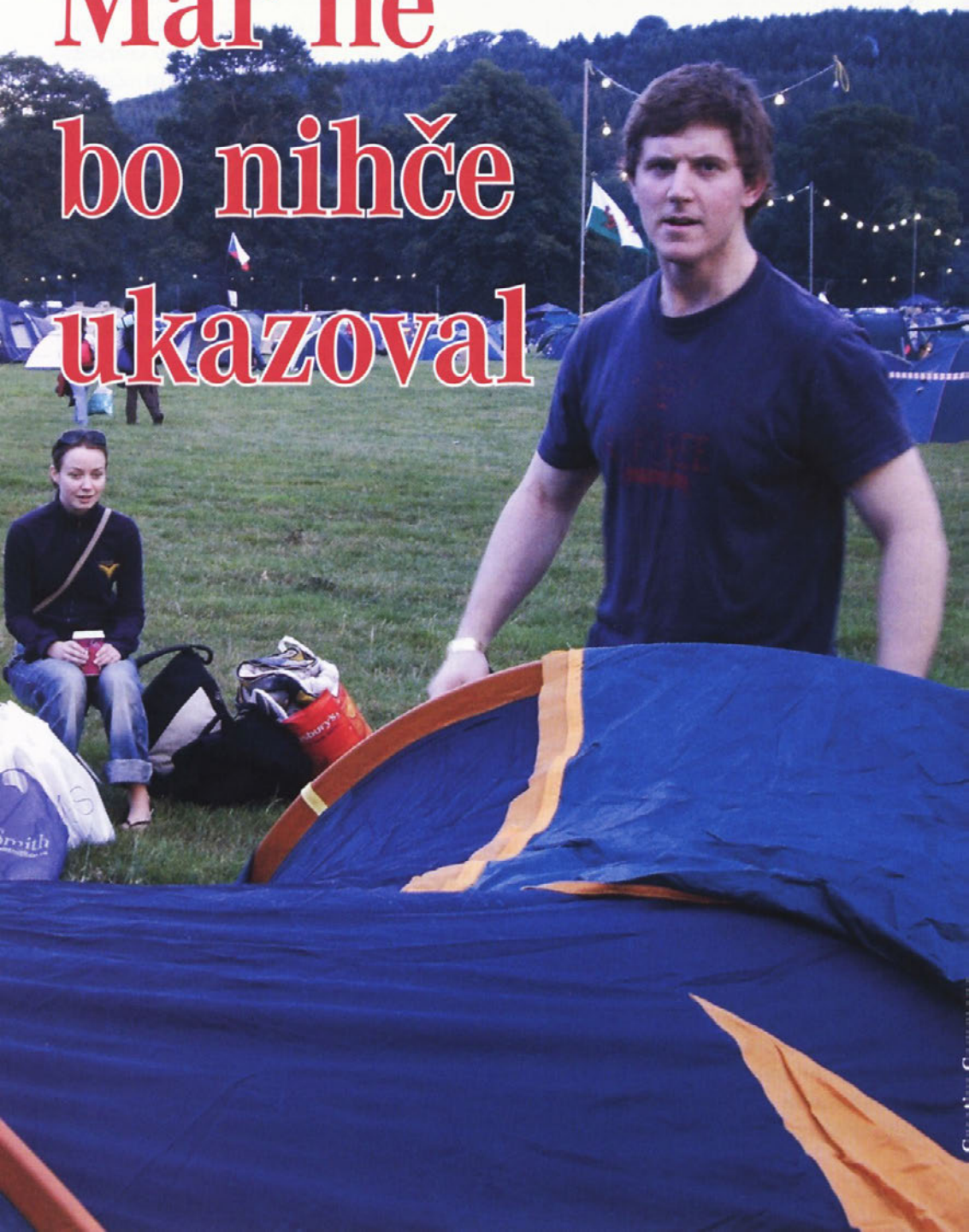
predaleč. Najbolj pripravno mesto za hospic in domačo bolnišnico je bila stara vas Solkan ob podnošju Svete Gore, kake dobre pol ure od Gorice. Gospod Jeronim Zweier, Solkanec, proda z dovoljenjem goriškega glavarja Rajmunda Féba Thurna 1. aprila 1590 gvardijanu o. Bernardinu Lopariniču v ta namen hišo v Solkanu, ki so jo potem z dovoljenjem cesarja Ferdinanda II. prezidali v hospic in domačo hišo. Blagodušni grof Thurn, goreč Marijin častilec in velik prijatelj frančiškanskega reda, je podaril kasneje solkanskem hospicu s pismom 8. aprila 1630 lep, plodovit kos svetá, katerega so predelali v krasen vrt, zasajen z zlahtnim sadjem in rodovitnimi trtami. Pri hospicu je bila tudi kapelica sv. Antona Padovanskega, ki je bila zavoljo tesnobe l. 1734 skoraj čisto iznova prezidana in razširjena. Kapelica je imela tri oltarje: sv. Antona, sv. Kriša in sv. Frančiška Seraf., lepo zakristijo, čedno opravo in orgle. V njej se je posebno gojil III. red sv. Frančiška.

(NADALJEVANJE
PRIHODNIJČ)

(SVETOGORSKA KRALJICA, 1939;
IZBRAL BR. DRAGAN VAMPOLA)

Mar ne bo nihče ukazoval

1. In vendar živiš pod samimi ukazi.

a) Da živiš telesno, se moraš podvreči gotovim ukazom. Ti ukazi so od Boga. Naj nekatere naštejemo: dihati moraš, jesti moraš, piti moraš, itd., če hočeš živeti.

Proti tem ukazom ne moreš nič. Lepo moraš ubogati.

Na eno nogo že šepa tvoje postavljanje.

Če pa res nočeš teh ukazov, n.pr. ukaza, da moraš dihati ali jesti, si lahko zamašiš nos ali zacementiraš želodec. Boš lahko dobil svetovni rekord v neumnosti.

In tako je neumno tudi tvoje postavljanje: meni ne bo nihče zapovedoval.

b) Da živiš duhovno, se moraš tudi podvreči gotovim ukazom - zakonom. Saj jih poznaš: 10 božjih zapovedi, 5 cerkvenih ...

»Če hočeš še kakšno drugo zapoved slišati, ti jo lahko povem, n.pr.: »Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo!« Morda si opustil molitev, da te sedaj muči skušnjava upornosti? ...

2. Ko tako odločno govoriš, hočeš reči, da nimata vera in Cerkev nad teboj nobene oblasti.

a) Toda poglej. V Rusiji so uradno odpravili vero. Ali so zato tam svobodni? Ali jih zato nihče ne komandira? Pa še kako! Zinovjev in Kamenev in toliko drugih prvakov boljševiške revolucije so bili na ukaz Stalinov umorjeni. Kaj to ni nobena komanda?

Z drugo besedo: vedno bo nad teboj kakšna oblast, ki bo zunaj tebe nate delovala in vplivala. Če ne sprejmeš dobre, boš imel slabo.

b) Ti se menda samo takim ukazom upiraš, ki te hočejo zlepa voditi k resnici in praviči.

Ukloniš se pa hitro ukazom, ki te z bičem strahujejo.

Še več, takim vplivom se zelo rad podvržeš, ki te zavajajo v slabo.

Pa bodi suženj, če nočeš biti otrok božji.

3. Veš, kdo tebi posebno mogočno ukazuje? Tvoja trma, tvoja veljavnost, tvoja strast.

a) Tu je na mestu tvoja beseda: Meni ne bo nobeden ukazoval. Da, odločen bodi. Nobena strast naj te ne premaga. Boš videl, kako rad boš potem sledil božjim ukazom. Spoznal boš, kako resnične so Jezusove besede: »Moj jarem (zapovedi, ukazi) je sladak in moje breme je lahko.«

b) Če sprejmeš božje in cerkvene ukaze, boš napredoval v poštenosti, v pravičnosti.

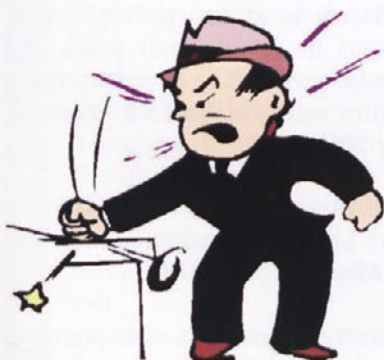
Če se ne boš upiral komandi svojih strasti, ne boš napredoval v poštenosti. Obsedel boš, kot obsedi kraj pota na kupu kamna kak pijanček. Tak pijanček noče božjega ukaza: »Ne pijančuj!« - pa pride pod ukaz, komando pijače, ki ga zvrne v jarek.

4. Kako hud bo pa tisti poslednji ukaz: »Poberi se spred mene, prekleti, v večni ogenj!«

Kaj boš tudi takrat ugovarjal: »Meni ne bo nihče komandiral!«?

Sročko

(SVETOGORSKA KRALJICA, 1939;
IZBRAL BR. DRAGAN VAMPOLA)

Sveta Mati Svetogorska. Hvala ti za ta dar, da sem prišla iz Hamburga. Priporočam ti sebe, Evgena, Olgo in njeno družino, Aksano in njenega sina Kevina. Prosi milosti pri svojem sinu, našem Jezusu, za vse naše potrebe in težave. (*Natalija*)

Kraljica Svetogorska, hvala ti, da mi omogočaš, da te lahko obiščem vsako leto. Prosim te za blagoslov v moji družini. Izprosi nam vero, upanje in ljubezen. Prosim te za duševno in telesno zdravje hčera, vnukov in sina. Marija, prosi za nas. Marija Svetogorska, hvala, hvala! (*Marija*)

Hvala ti, Majko naša, za ovaj dar, da sam došla na ovo sveto mjesto. Prosi za mojo obitelj svoga sina, da nam podari mir u duši i obitelji. (*Ankica*)

S. Maria, ti affido questo ragazzo e le sue scelte. Guarisci il suo cuore in nome di Gesù. Ti affido anche la mia vita e le mie scelte. Guariscimi in nome di Gesù. Maria ti voglio bene. *Tua Dina*.

Ob 32. obletnici posvečenja primorskih duhovnikov letnika 1975 smo se srečali pod tvojo podobo, te slavili in prosili. Bogu hvala!

Ti prego, aiuta mia figlia Lorena a trovare un po' di serenità, e anche me e Stefano. Protteggi il Piccolo Alex. Grazie. (*M.*)

Mati Marija, hvala, ker ti lahko zaupam; prosim te za vse, ki so te zapustili – zapustili tvojega Sina, ki je sama dobrota in usmiljenje. (*R.*)

Kraljica Svetogorska, hvala, tisočkrat hvala. Prišli smo se ti zahvalit za uslišane prošnje. Na koncu šolskega leta se je vse srečno končalo, prošnje so bile usli-

šane. Hvala ti, Marija in Jezus. Hvaležna družina *M.*

Še enkrat se ti zahvaljujem za vse in ti priporočam vse moje drage. Prosim, spreobrne jih, da pridemo vsi v nebesa slaviti Boga Očeta, Sina in Svetega Duha. (*M.*)

Marija, pomagaj mi, da se bom lepo pripravila na prvo sveto obhajilo. (*Marjeta*)

Pray for my family and my health. Your will, not ours be done. I am obedient. (*L. B. USA*).

O heiliger Hilf uns das ich und meine Familie Kraft und Gesundheit bitten. (*W. E.*)

Marija, tebi izročam vse težave, hude stiske in notranje boje. Marija, pomagaj družini I. (*N.N.*)

Siamo di nuovo a te, Mamma Celeste, per chiederti di proteggere sotto il tuo Santo Manto, i nostri figli, nipotini e anche noi che tanto abbiamo bisogno del tuo aiuto. (*R. in A.*)

Dragi p. Pavel! Boglonaj za Svetogorsko Kraljico, ki mi jo zvesto pošiljaš in jo tudi sourejšaš in seveda tudi pišeš. Postala je prava revija, ki se jo splača vzeti v roke. Želim veliko blagoslova. (*župnik Jože – dar 20€*)

Za Sveto Goro – ob 3. obletnici Alfreda Jermana iz Ločnika darujeta žena *Lojzka in hči Marica* (dar 30 €).

Za Sveto Goro v spomin na naše pokojne starše. Hvala! (dar 250 €).

MAREC:

10. postno romanje mladine goriškega pastoralnega področja
11. romanje pevskega zbora iz Podkrajja
16. skupina iz Lokovca pri Ajdovščini
17. duhovna obnova pevskega zbora župnije Kristusa Odrešenika
- obisk Koronarnega kluba Ljubljana
- obisk Planinskega društva Skalca
- romanje mladih iz Postojne
- avtobus romarjev z Rakovnika v Ljubljani

APRIL:

10. obisk Društva upokojencev iz Ljubljane
12. obisk upokojencev iz Ljubljane
15. župnijsko romanje župnije Kristusa Odrešenika
22. župnijsko romanje iz Šempetra
- praznovanje stoletnice razglasitve bazilike, ki ga je vodil g. škof Metod Pirih
23. avtobus italijanskih romarjev
29. romanje dekanije Ilirska Bistrica

MAJ:

2. župnijsko romanje župnije Kromberk
6. župnijsko romanje župnij Solkan, Šempas in Osek
- župnijsko romanje župnij Kamnje, Batuje, Črniče in Stomaž
8. obisk Kmečke svetovalne službe Škofja Loka
9. romanje župnijske Karitas iz Trbovelj
- avtobus italijanskih romarjev z don Renzom Boscarolom
11. skupina obiskovalcev iz Nemčije

12. romanje kmečkih žena iz Škofje Loke
- skupina iz Cerkelj ob Krki
- župnijsko romanje iz župnije Kožbana
- peš romarji iz Črnega Vrha
13. župnijsko romanje župnije Vogrsko
- romanje dekanije Cerknica
14. skupina romarjev iz Maribora
17. dva avtobusa romarjev iz Galicije
20. srečanje obeh Goric
- peš romanje iz Stomaža
- peš romanje skupine Most
26. skupina romarjev iz Hrvaške
- župnijsko romanje župnij Cerkno in Novaki
- avtobus romarjev iz Motta di Livenza
- romarji iz župnije Ljubljana-Fužine
27. župnijsko romanje župnije Nova Gorica-Kapela
- romarsko srečanje vseh članov družine Ferligoj
28. šmarnično romanje župnije Štandrež
29. skupina upokojencev iz Stične
- skupina upokojencev iz Celja-Nova vas

JUNIJ:

2. romanje iz župnije Godovič
- romanje iz župnije Sveti duh nad Škofjo Loko
- srečanje Mavrice
- skupina romarjev iz Vojnika
- skupina upokojencev iz Jurkloštra
3. skupina romarjev iz Mosse (It.)
- župnijsko romanje župnij gorskega okrožja
- romanje svetodeželskih romarjev pod vodstvom g. škofa Jurija Bizjaka
4. skupina obiskovalcev iz Domžal
5. dan posvečenja duhovnikov dekanije Žalec

- 6. dan posvečenja duhovnikov dekanije Kranj
skupina upokojencev iz Celja-Nova vas
- 9. skupina obiskovalcev iz Vitanja
dva avtobusa obiskovalcev iz Litije
avtobus gasilcev iz Šmartnega ob Savi
skupina upokojencev iz Kranja
skupina Sožitje iz Ribnice
avtobus romarjev iz Dokležovja
- 10. župnijsko romanje župnij Deskle in Gorenje polje
župnijsko romanje iz župnije Dornberk
skupna obiskovalcev iz Maribora
- 12. romarji iz župnije Rojan pri Trstu
- 13. dan posvečenja duhovnikov dekanije Stična
skupina obiskovalcev iz Šentjanža na Dravskem polju
Društvo upokojencev iz Kamnika
- 16. romanje invalidov iz Radovljice
- 17. praznovanje 290-letnice kronanja milostne podobe pod vodstvom g. škofa Jurija Bizjaka
župnijsko romanje župnij Kanal, Ročinj in Marijino Celje
dekanijsko romanje dekanije Postojna
- 23. srečanje molivcev gibanja "Binkoštna dvorana" pod vodstvom don Gobbija
- 24. romanje oratorija iz Rakeka
koncert Mešanega pevskega zbora iz Čepovana
- 25. romanje župnije Lovrenc na Pohorju
- 27. društvo upokojencev iz Vodice
romanje strežnikov iz župnij Ajdovščina, Šturje in Šempeter
- 30. somaševanje duhovnikov, posvečenih leta 1975
romanje župnije Polica
avtobus romarjev iz St. Jakoba v Avstriji

obisk profesorjev s klasičnega kolegija na pazinski gimnaziji (Hrvaška)

JULIJ:

- 1. duhovne vaje za duhovnike
- 1. župnijsko romanje župnije Idrija
- 3. Društvo kmetič iz Dravograda
- 6. obisk invalidov iz Izole
- 8. župnijsko romanje župnije Vrhpolje pri Vipavi
- 21. romarji iz župnije Ziracco (It.)

Dobro je vedeteli

Svete maše

Ob nedeljah in praznikih:
ob 8.00, 10.00, 11.30 in 16. uri.
Ob delavnikih:
Jutranja sveta maša ob 7. uri
v kapeli prikazanja.
Od 1. maja do 2. novembra ob 17. uri.

Vsako prvo nedeljo v mesecu ob 15. uri:
molitev za duhovno in moralno prenovno slovenskega naroda.

Vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 15,30 uri:
molitev za nove duhovne in redovne poklice.

Skupine, ki nimajo svojega duhovnika in želijo imeti sveto mašo, naj pokličejo po telefonu (05) 330 40 20.

Sporočijo naj datum in uro, ko bi želeli imeti službo božjo.

Spovedovanje

Vedno pred sveto mašo in med njo.

Od 7.45 do 12.00 in
od 14.30 do 17.00

Izven tega časa pozvonite na samostanski zvonec.

Marijanski muzej

je odprt ob sobotah in nedeljah
od 9.00 do 17.00,
pozimi (od 1. novembra do 1. aprila) je zaprt.

Naš naslov

Frančiškanski samostan Sveta Gora
Sveta Gora 2
5250 Solkan
tel: 05/330 40 20
fax: 05/330 40 38

e-mail: sveta.gora@rkc.si
internet: <http://sveta-gora.rkc.si> (v pripravi)
<http://planota.si>

